

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

3-hatásos petit sor egyezér 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 637.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1915

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, január 8.

Orosz tulerő Bukovinában.

BUDAPEST. (Hivatalos). A főhadiszállásról: A magyar-galiciai arcvonalon nyugalom van. A magasabbban fekvő területeken gyenge fagy és hóesés állott be és esőzés állott be.

Dunajec mentén és Orosz-Lengyelországban egyes pontokon ágyuharc folyik.

Bukovina déli részének kárpáti előterébe előretolt biztosító csapatainkat ellenséges tulerő elől rőszorosokhoz közelebb vontuk. Hófer altábornagy. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Eikeseredett harcok a nyugati fronton.

Berlin: A nagy főhadiszállásról: Nyugati harcok: Angolok és franciák folytatják arcvonalunk mögött lévő francia és belga helységeket tüzeléssel való szétrombolását. Arrastól északra ezidőszerint még elkeseredett harc dúl általunk tegnapi rohammal elfoglalt lövészárkok birtokáért.

Az argonnei erdőség nyugati részében csapataink előbbre haladtak. Január 5-ikén az erdőség keleti részében (Bois-cour-chaussé) vissza-kezdett támadás egészen árkaingig jutott, ellenséget azonban egész vonalon leg súlyosabb vesztesége mellett ismét kivertük hadállásunkból. A mi veszteségeink aránylag csekélyek.

Sennheimtől nyugatra tegnap este franciák ismét kísérletet tettek a 425-ös magaslat birtokba vételére. Támadásaik tüzelésünkben összeomlottak. A magaslat a miénk maradt. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Rosz idő nehezíti a támadásokat.

Berlin. A nagy főhadiszállásról: Keleti harcok: Keleten nincs változás. A hadműveletek folytatását a képzelhető legkedvezőtlenebb időjárás nehezítette, támadásaink mindazonáltal lassan előretörttek. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az oroszok — mi rólunk.

Arad, január 7.

A puszták fiait dicséri az orosz, a maga kudarcai és tehetetlensége felől keseregven. A puszták fiait, — és érti ezek alatt a *Ruskoje Slovo* haditudósa a Kárpátok szorosait, Przemysl várát védő magyar katonákat, akikben a magyar nemzet katonai erényei fényesen érvényesültek.

Valaha, békés időkben idegessé tett, ha a puszták fiait gyűjtőnév alá foglaltak a külföldiek bennünket. Joggal kívánhattunk minden olvasni tudó idegentől annyi tájékozottságot, hogy ez az ország nem áll csupa hortobágyi csikósból, nyájörz, vagy kondát hajtó parasztleányból; tudniok kell, hogy városaink, gyáraink, intelligenciánk, sőt világhírű tudósaink vannak, s hogy az ugynevezett puszták a legkisebb része a józanul és gépekkel megművelt magyar Alföldnek. A *Ruskoje Slovo* invalidusa is bizonyára tudja, hogy a monarchia hadseregének magyar ezredei nem állanak pányvavető tanyai lovasokból és más pusztai specialitásokból; hogy azok, a kik a cár katonáit irtják és fogdossák, egy sokféle kép tagolt társadalom minden típusát magukban foglalják; a birtokos mellett ott van az iparos, a kereskedő, a póttartalékos néptanító, a tartalékos lateiner és tisztviselő, — és így tovább.

Most azonban nem bánt ez a szó. Megértjük, hogy a puszták a külföld szemében valami fogalmat jelent, a melyhez a magyar katona előttük talán elképzelhetetlen szerelemmel vonzódik; hogy ez a ragaszkodás tüze a huszárok és gyalogosok vitézségét, acélozza meg harcokészségüket; ez teszi képessé őket arra, hogy a szer-telenül pazarolt orosz hadtestekkel meg tudjanak küzdeni, hogy meg tudják törni, visszadobni a támadáso-

kat, amelyek a kárpátok hasadékaiban át a magyar földre irányulnak. Hát ha ők mindenáron a pusztának nevezik a magyar földet, a magyar hazát, akkor örülünk ennek, hogy megtudták, milyen leküzdhetetlen és kifáradhatatlan erő védi ezt „a pusztát”. Ennek a pusztának fiait vagyunk mindannyian; a felvidéki fiúk, akik sohase láttak akkora darab egyenes földet, mint a falujuk, meg az erdélyi rezervisták; a puszták fiait a budapesti derék harminckettősök és az egyéb városi szülöttek; a puszták fiait azok is, akik sohase láttak ménest, karamot, mostantól fogva valamennyien büszkén vehetik föl ezt a nevet, amellyel az ellenség a magyar vitézséget, a magyar lelkesedést és a magyar hazaszeretetet tisztelte meg.

„A haditerv szerint a háború első hat hetében Berlinben, vagy Bécsben kellett volna lennünk; most már a hatodik hónapban vagyunk és messzebb vagyunk akármelyiktől, mint valaha!” Ekként fakadnak ki az oroszok, amikor elismerik, hogy ebben az ellentállásban a magyar katonák vitézségének is kiváló része volt. Köszönet a lovagias bókért, az elismerésért: még nem szolgáltuk meg. Ma még nehéz dolgok előtt állunk mi, a puszták fiait. Szövetségesünkkel együtt teljesen le kell gyűrni az orosz katonákat, a domi kozákokat, a kalmukokat, a tatárokat, a besszarábiaiakat, a kaukázusbelieket és az egyéb kevert népséget. Addig maradjon meg az a félelmetes hírünk, amely ezzel a névvel jár; azután a győzelem után újra visszatérhetünk az eke szarvához, a műhelybe, a gyárba, a boltba, a hivatalba, a katedra mellé, vagy a rendelő-asztalhoz, — mi, a „puszták fiait”.

Vissza Valjevo alól.

(Aradi öreg katonák a szerbiai retablirozásban. — Karácsonyest a Száva partján)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 7.

Két-hét előtt kószoltuk T. Kálmán népfelkelő hadnagy, volt aradi bankigazgató levelét, amelyben beszámolt a Maesvában tett utjáról. Az a csapat, amelyben több aradi és aradmegyei tisztársával együtt T. Kálmán is szolgált, Valjevo felé menetelt és épen azokban a napokban kelt útra, amikor szerbiai offenzívánk megakadt és a retablirozás megkezdődött. A visszavonulás utban érte az aradi idősebb katonák csoportját és megfordulásra kényszerítette. Erről a visszatérésről ad hirt — most már magyar, azaz horvát földről hozánk küldött levelében a volt bankigazgató.

— December 8-án este 6 óra tájban Koceljovoba érkeztünk halálra fáradva. A legénység egyrésze a szabad ég alatt táborozott, míg a másik része szerbektől elhagyatott nádfedőles piszkos kunyhókban talált elhelyezést. Csapatunk, valamint a debreceniek tisztikara és a tisztiszolgák (közel százán) egy ideiglenesen berendezett tífusz-járványkórház egyetlen szobájában voltunk elhelyezve s itt szorongtunk és főtük éjjel a teát a földön, mert a földpadlón csupasz pokrócon alvásról szó sem lehet.

Reggel 7 órakor kaptuk a parancsot a visszavonulásra, s így eredeti dispozíciónk, — mely szerint a Valjevoi helyőrséget kellett volna ellátnunk — megdőlt. Innen a milyen gyorsan csak tudtunk, vonultunk vissza Szabácsba. Az út telve visszavonuló lovassággal, tüzérséggel, gyalogsággal, munkáscsapatokkal, egészségügyi osztatokkal, ételmezési vonatokkal és sebesültekkel, melyek mindegyike akadályozza a másikat az előrehaladásban, s mindezeket az elrekedt kocsi. Az emberek lassan kifáradnak, elmaradnak és a pihenéssel újabb erőt szedve haladnak libasorban csapatunk után.

Délben Dráginyére érkezve, végre egy kis hideg ételhez és italhoz jutottunk, melynek elfogyasztása után ismét elindultunk Lojanicára. Erősen naplemente után érkeztünk meg ide, ahol egy általunk — felvonulásunk alkalmával — létesített raktárban konzervládákon vacsoztunk, illetve teáztunk meg.

Időközben kiadták a parancsot, hogy az óriási raktárt ki kell üríteni és a benne levő nagymennyiségű konzervet, kenyeret, bakancsot, dohányt, kétszersültet, kávét rizskását és pálinkát ki kell osztani a katonaság, fuvarosok és sebesültek között. Én magam is egy és fél órai pihenőmet konzervek kiosztására fordítottam és több ezer darabot juttattam az emberek kezébe. A kiosztásnál a sebesülteket előnyben részesítettem, mert ezek közül többen már 3—4 nap óta gyalogoltak Valjevótól és így mindegyikének három konzervet adtam.

Ejjel 11 órakor tova mentünk.

Végre egy egész nap és egész éjjeli menetelés után reggel 7 órakor Sabácsba érkeztünk. A legénység is alig várta, hogy egy kis pihenőt kapjon, de erről egyelőre szó sem lehetett, mert mindennél sürgősebb, hogy az általunk vert Száva-hidon ismét magyar földre frjünk.

Sabáci menetelésünk alatt már a szerb ágyuk dörgése kísért s ennek hallatára a legénység kettőzött erővel haladt előre.

A Száva magyar partján rövid pihenőt tartottunk, azután tovább igyekeztünk Klenákra.

Estefelé itt találkoztam K. Zoltán dr. aradi ügyvéddel, ki Valjevo alól jött kimerülten, azonkívül néhány árkásztszittel, akiket tisztikarunk megvendéglét s nagyon boldogok voltak, hogy végre valami meleg ételhez és szivarhoz jutottak, mit ők már csak hírből ismertek.

Kora reggel indultunk el Klenákról gyors menetelésben. Kétszeri kisebb pihenő után végre megérkeztünk új állomáshelyünkre, M.-ra, ahol derék parancsnokunk, H. Jenő százados a további utasítás átvételére jelentkezett a feltes katonai hatóságnál. Egyelőre m-i helyőrségi szolgálatadására utasítottak.

Kellemes szolgálatunk azonban nem tartott sokáig, mert több megbetegedés miatt csapatunkat a szolgálatból felváltották és amikor az elkülönítés megszűnt, a folyó partjára rendelték ki. Ezt a szolgálatot azóta szakadatlanul teljesítjük.

Ma karácsony szent estéje lévén, ismét szolgálatban vagyok a Száva partján. Egyik tisztársam összehívta a főrs és készülség egyelőre szolgálatmentes katolikus katonáit, akikhez a reformátusok is csatlakoztak.

Ezeknek ecsetelte a szent est fontosságát, a mi feladatunk magasztosságát s megemlékezve családjukról, velük együtt szabad ég alatt egy Mi Atyánk, Üdvözlégy és Hízkegy kisérőben fohászodott az egek Urához fegyvereink diadaláért és hozzátartozóink boldogulásáért, mit a legénység hálás szívvel fogadott.

Francia beszámoló az offenziva kudarcáról.

— Változások a francia hadvezérek sorában. — Negyvenkét hadtest harcol a németek ellen. —

Tápirati tudósítás.

Berlin, január 7.

Római jelentés közli: Maguk a franciák is belátják, hogy az általános offenziva nem hozta meg a kívánt sikert és ezért főképp az időjárás okolják. Egy most kiadott összefoglaló jelentés elmondja, hogy a francia-német hadjárat lefolyt öt hónapja alatt történtek szempontjából, a franciákra nézve igen jelentős az az általános offenziva, amelyet ezekben a napokban indítottak meg a németek ellen. Nem az eredményeiért jelentős, mert hiszen a kellemetlen időjárás és a közbejött, előre nem látott körülmények az előrehaladást meggátolták, azonban jelentősnek tartjuk azért, mert csapataink energiája bizonyosságát nyújtotta annak, hogy a hadsereg erkölcsi erejének teljességében van.

A németek ezalatt az idő alatt jelentősebb területeket nem vettek el tőlünk és mi megtartva régi pozíciónkat, mint a német hivatalos jelentések is elismerik, néhány helyen előrenyomultunk. Ez annál értékesebb ránk nézve, mert az események részletezéséből kiviláglik, hogy borzalmas nehézségek között történtek előrehaladásaink. Különösen rettenetes nehézségbe ütköztek a hadműveletek a Lys folyótól északra. Az átható hideg és a sár katonáink szabad mozgását teljesen lehetetlenné tette. Heteken keresztül nem válthattak fehérnemű katonáink, táplálkozásuk hiányos volt, mert a trénkocsik sokszor megakadtak, mindazonáltal teljesítettek minden parancsot. Hadműveleteink Nieuporttól kiindulva, Westend felé irányultak: Yperntől délre nehéz körülmények között dultak nehéz csaták. Arras és Noyon szakadatlanul tüzerharcban áll. Az Oise és Aisne között a gyalogságnak jutott nagy szerep. Az Argonnekban olyan véres csaták dultak, amelyekhez hasonló az emberiség történetében aligha for-

dult elő. A Meuse és a Mosei között ugyyszólván semmisen történt. A Vogézekben mindent megőriztük pozíciónkat.

Tüzérségi harcok Reimsnél, Soissonnál.

Kopenhága, január 7. A „Politiken“ írja: Az újabb francia jelentések szerint a front legnagyobb részén még mindig rosszak az utak. Szinte úgy látszik, mintha a franciák a rossz utakat használnák kifogásul. A francia offenziva a legtöbb helyen ugylátszik tüzérségi harccá lanyhult. Csak keletre Rheimatól és északra Chalons-tól voltak erős francia támadások, melyeket a németek azonban, amint kommunikéjükben jelentik, visszavertek.

Berlin, január 7. Genéből jelentik: Flandriából és Kelet-Franciaországból azt jelentik, hogy a német repülő bombái állandóan jelentékeny károkat okoznak. Furnes mellett, a hol Albert belga király főhadiszállása van, igen sokat szenvedett Reimremont és a környéke. A szövetségesek katonai szállítmányát is érzékenyen károsítják a német „Taube“-k bombái. Úgyesen előkészített és folytonos, éjjel-nappal történt támadásokkal jelentékeny előnyöket értek el a németek Arras, Albert és Roye városoknál, valamint kedvezőbbé tették a Hoeverterületen és a Maas magaslatain levő hadállásaikat. A Rheims környékén felállított nehéz ütegek ellen elkeseredett harcok vannak folyamatban. Az Argonnekban, a hol a németek legutóbb eredményesen küzdöttek, a német előrenyomulás tart.

Lyon, január 7. A Le Nouvilliste jelenti Soissonból: Soisson bombázása január 4-ikén újból megkezdődött. Az Aisne melletti negyed nagyon sokat szenvedett, épen úgy a város északnyugati részében levő új városrész.

Untauglichok sorozása Franciaországban.

PARIS. Franciaországban a huszonöt—negyvenhét éves hadmenteseket besorozták. Januárban bevonulnak a tizennyolc évesek, azután az előbbieket bevonulására kerül sor. Azt tervezik, hogy a 47—55 éveseket is szemlére hívják.

42 ellenséges hadtest.

BERN, január 7. A hadvezetőség legutolsó kitüntetési lajstromából az derül ki, hogy a francia hadseregben egy 35-ik hadtest is van. Erről a hadtestről eddig még nem volt szó és a Temps most kiszámítja, hogy a francia harctereken a szövetséges seregekkel és az indiai csapatokkal összesen negyvenkét hadtest áll a németek ellen.

Új tábornokok a seregek élén.

Páris, január 7. Az Eclair írja: A francia hadsereg tábornoki karában megtörtént a fájdalmas, de multhatatlanul szükséges amputáció. A katonaság most már bizalommal tekinthet vezetőire. A képteleneknek bizonyult tábornokokat elbocsátották. A flandriai seregek új főparancsnoka Foch tábornok, hadtestparancsnokaik pedig: Castelnau és Maudhny, akiknek seregeiben 150,000 főnyi belga is harcol. A flandriai haderőhöz járulnak még Manoury de l'Angle, Franchet, Duvaill és Sarraill tábornokok hadtestei. Az elzász-lotharingiai francia haderő parancsnoka Putz tábornok. Az 6 hadseregének létszáma majdnem négy hadtest.

Az entente-seregek offenzívája keleten és nyugaton.

(Az orosz támadás iránya Nyugatgaliciában. — Két hét óta megújuló francia támadások.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 7.

Egy bécsi katonai munkács a következőkben foglalja össze az utóbbi három hét eseményeit:

December 14-én Keletporoszországból semmi újat sem jelentenek. December 18-án: a helyzet a keletporoszországi határon változatlan. December 19.: a keletporoszországi határon Pilsallentől nyugatra egy lovassági támadást visszautasítottunk. December 21., 22., 23.: Keletporoszországból a helyzet változatlan. December 26.: Keletporoszországból a lözzeni hadállás elleni támadást visszautasítottuk. December 26., 29., 30., 31., január 1., 2., 4.: Keletporoszországból semmi újat.

December 18-án jelentik: A helyzet a nyugatporoszországi határon változatlan. December 21., 22., 23.: A nyugatporoszországi határon semmi újat. December 24.: A németek Soldau-Neidenburg irányából ismét offenzívába léptek át a több napos harcban visszavetették az oroszokat. Mlava és a Mlavától délre fekvő ellenséges állások december 28-a óta ismét német kézben vannak. December 28., 29. és 30.: Nyugatporoszországból nincs változás. Január 1.: sűrű köd.

December 14-én jelentik Déli Lengyelországból: Semmi újat. December 15.: Az ellenség visszavonuló mozdulatokat tesz a Niepolmice-Noworadomsk-Piotrkow-i front egész hosszán. December 16.: Az ellenséges hátrvéd rövid harcok után mindenütt hátrál. December 18.: Az ellenség mindenütt visszavonulóban. Piotrkowot és Przedborzat rohammal elfoglaljuk. December 19.: Üldöző harcok. December 21.: Az ellenséget, amely a Nida mellett foglalt állást, 19. és 20-án megtámadtuk. December 22.: Kisebbségi harcok a Nida mellett. 23., 24., 26., 28. és 29.: Álló harcok a Nida mellett. December 30.: Az alsó Nida mellett ellenünk intézett orosz támadás összeomlik. December 30.: A Nida mellett nyugalom. Január 1.: sűrű köd. Január 2.: semmi változás.

A fentiekből kitűnik, hogy tizennégy nap óta lényegében csak a Bzura-Rawka szakaszán folytak harcok. A németek meglehetősen közel jutottak Varsóhoz, amelynek előterében valószínűleg további ellenséges megerősített állások vannak.

A Nyugatgaliciában december 6-a óta folyó harcok azzal véződtek, hogy az ellenséget raibrot-niepolaice-i vonalról való visszavonulásra kényszerítettük. December 12-én kárpáti csapataink elérték az Uj-Sandec-Grybow-Gorlice-Zumigrod vonalat. December 17-én elértük az ellenséget Kárpátaljai állásai között Kresno és Zakliczyn között. December 18-án erőellenállásra akadtak a mieink. December 20-án a Tuchow-kresnoi vonalon heves harcok folytak. December 21-én támadásba mentek át az oroszok, melyet december 21. és 22-e között éjjel megújítottak. 23. 24. a 24. és 25-e között éjjel, továbbá 25-én még mindig tartanak ezek a harcok. December 27-én kárpáti haderőnket visszavetették. December 29-én megállítottuk az ellenség előhaladását. December 30-án és 31-én Gorlice és Zakliczyn körzetében folytatódnak az orosz támadások. Január 1-én nyugalom van Középgaliciában, míg január 1-én és 2-án Gorlice környékén folynak a harcok.

A keleti Kárpátokban december 30-án már érintkezésben vannak az ellenséggel. December 31-én folytatódnak ezek a harcok. Január elsőjén az oroszok szorosban küzdő csapatainkat tulnyomó ellenség elől a gerincre vettük vissza.

A galiciai hadszíntéren a főkérdés az volt, hogy az oroszok offenzívájukat nyugat, vagy dél felé akarják-e folytatni, vagy hogy egyáltalán folytatják-e?

Mialatt december 15-ike óta a szövetségesek Lengyelországban megsekkítés nélkül folytatták offenzívájukat, Galiciában fordulat állott be, amelynek végső kimenetelére még eldöntetlen. Ahogy a dolgok most állnak, abból nem lehet következtetni arra, hogy milyen kimenetelük lesz az eseményeknek.

A francia hadszíntéren a franciáknak december 12. és 14-iki támadását a Maas és Mosel között Toul-ból északnak Flirey felé demonstrációnak tekintjük. Nieuportnál és az Ysernél december 15., 16., 17., 18., 20., 21., 22., 24., 25., 27., 28., 29., január 1., 2., 3., La Bassée—Arras—Albert—Armentières-nél december 17., 19., 20. és 21., továbbá január 2. és 3-án, a Maas és Mosel között december 11., 12., 14., 21., 22., 23., 24., 27., 28., 30. és 31., továbbá január 2-án és 3-án, a Vogézekben pedig 13., 14., 15., 24., 27. és 28., továbbá január 3-án voltak heves támadások, főleg francia részről a tűzérési harcok.

Csak természetes, hogy a keleten folyó harcok összefüggésben vannak a nyugatiakkal. Hogy a franciák és szövetségeseik nyugaton már most nagyobb siker után vágyódnak, vagy pedig csak arra törekednek, hogy az ellenséget foglalkoztassák és lekössék, az még kérdéses. Mindenesetre a nyugaton folyó akciót is komolyabban kell megítélni. Az entente-hatalmak, ha keleten és nyugaton egyidejűleg folytatnák akciót, mindig számíthatnak arra, hogy valamelyes eredményt itt, vagy ott elérnek. Megnyugtatóan szolgáljon azonban, hogy a helyzet úgy keleten, mint nyugaton kitűnik.

Ismeretes, hogy ellenségeink a hadvezetés egy új szisztémáját alkalmazzák. Szándékuk, hogy „usurament” kényszerítsék ellenfeleiket arra, hogy magát legyőzöttnek ismerje el. Az október, novemberben lefolyt első flandriai ütközet mutatja ezt a karaktert. A szukcesszív, folytonos, de lassu előhaladást ellenfeleink, mint az erők lemorzsolását tekintették. Ha szüneteket iktattak volna közbe, akkor ez a feltételek bizonyára rögtön tévedésnek bizonyult volna.

Vasuti bérletjegyek és igazolványok átirása. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara közli, hogy a kereskedelmi miniszter az általános mozgósítás elrendelése előtt váltott díjszabás szerű éves bérletjegyek és féléru igazolványok érvényének már közbirró tett meghosszabbításán kívül megengedte, hogy az általános mozgósítás elrendelése előtt váltott oly bérletjegy és féléru igazolvány, melynek tulajdonosa tényleges katonai szolgálatra bevonult, ha az a körülmény katonai parancsnokságok vagy polgári hatóságok valamelyike részéről hitelesen igazoltatik, a háboru tartama alatt a 2. K. kiállítási illeték változatlanul hagyása mellett, a díjszabás szerű átirási illeték felének megfizetése ellenében más személyre, kereskedő cégeknél pedig a cég egy másik tagjára, akár pedig egy harmadik személyre is átírássák.

Fényképekkel hazudik az ellenséges sajtó.

(„Rabló német tisztek.” — „Iskolás gyermekek a vasuti kocsiban.” — A megölt veteránok.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 7.

A hazugság versenyében ellenségeinknek már elállt a lélegzete. Miután a hazugságok és rágalmaszások egész skáláját végigsiették és nem maradt semmi új, amit hazudni lehetne, egész előről kezdik a versenyt. Így történik az, hogy az ellenséges sajtóban ma ugyanazokat a hazugságokat találjuk, mint a háboru legelején. Nem lehet csodálni, hogy a mértéktelen igénybevételektől kimerült a jól-rosszul fiasított hazudók fantáziája. A lelkiismeretes sajtónak kötelessége foglalkozni meg a kimerült fantáziával alkotott hazugságokkal is. Egyrészt, mert a hazugságok ismétlésében ellenségeink szánalmas gyengesége nyilvánul meg, másrészt, mert van közöttük mulatságos is, ami sokszor ér a véresen komoly napokban. A háboru elején a hiszékeny semlegeseknek hajmeresztő képeket festettek a németek franciaországi kegyetlenkedéseiről. Ma már a „semleges közönség” sem olyan könnyen hívó, a rágalmaszók ezért „autentikus” fényképeket készítenek, hogy ezeknek segítségével szállítsanak le minket a semlegesek szemé elől. Íme egy példa:

Egy orosz folyóiratban van egy fénykép. Három német lovasszisztet ábrázol, a hátteret nem lehet felismerni. De annál világosabban látható a három tisz, két ulánus, egy huszár. A kezükben értékes aranyműves-kézményeket tartanak. Honnan származnak ezek a képek? A kép alatt levő néhány sor megmagyarázza ezt. Magyar fordításban így hangzik:

„Művészi munkák, N. S. és Tsa fényképezésnek sikerült felvételeket készíteni néhány lovaszolgátról, a német hadsereg képviselőiről, akiknek keze rablított holmival van tele.”

Miként jutott az orosz folyóirat szerkesztéséhez ehhez a fényképhez? A stockholmi „Aftenbladet”-ből megtudhatjuk ezt is. A fénykép eredetileg a berlini „Lokalansieger” 1914. június 9-iki számában, a „Bilder vom Tage” mellékletben, valamint a „Sport im Bild” 24. számában jelent meg és egy grunewaldi katonai vadászverseny három nyertesének díjkiosztását ábrázolja. A három győztesnek a német császárné adja át a tiszteletdíjakat. Így dolgoznak az orosz hamisítók.

Egy másik példa azt mutatja, hogy még olyan előkelően szerkesztett folyóirat, mint a Roosevelt Tivadar kiadásában megjelenő „Outlook” sincs megóva ilyen fajtájú baklövéséktől. A december 9-iki számában van egy kép, alatta csak a magyarázó sorok:

„Sok német iskolaépítletet kórházzá alakítottak át és az iskolás gyermekeket most vasuti kocsikban tanítják.”

A kép gyerekekkel tele vasuti kocsit ábrázol és világosan látható a gyermekek vidám hangulata. De ha közelebbről megtekintjük a képet, felismerünk benne egy svájci vonatot. Kiránduló kocsit svájci tanulókkal, a kép sarkában lévő „Ue. B. B. annyit jelent, hogy „Uetliberg-Bahn.”

A Roosevelt lapjának baklövésénél ártalmasabb az az írás, amelyet a „Matin” közöl, „Lapunk egy barátjának” tollából. A levélíró azt a rémmeget találja fel, hogy a németek Thiancourtben könyörtelenül agyonlőtték az összes veteránokat, akik 1870-ben a poroszok ellen harcoltak. A levélíró atyját is, csak azért, mert veterán volt, elhurcolták betegágyából és megölték. A „Matin” ezt adja be olvasóinak. Időközben hivatalos vizsgálat állapította meg, hogy a levélíró közlése egy zabolátlan fantázia szüleményénél nem volt egyéb. De ez nem változtat semmit a dolgon. A „Matin” továbbra is vérben gázol és nyugodtan rágalmasz tovább.

Ez már a második hazugság-kampanye. Talán harmadikra már nem kerül sor. Addigra lehetleg felölti vaskestyűt az igazság.

Bukovinai menekülők vonata Aradon.

(Ötszázötvenhárom hontalan megvendégelés. — A nagyközönség részvételével.
Földönfutóvá lett milliomosok.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 7.

Szomoru vonat érkezett: ma este tíz óra körül az aradi állomásra, a waggonok hosszú, hosszú sora tele tépett és zilált, könyös szemű és tikkadt ajkú menekültekkel. Ma már látta az aradi publikum a háborút, ma már sejtetik azok, akik megszokott apró kényelmüket szokták felpanaszolni, mit jelent az házat, földet otthagyni, szülőitől, gyermektől elszakadni, sodortatni a rettenetes ciklontól idegen vidékre idegen arcok közé csak a pusztát, a nyomorúságos, a fájdalommal kirakott életért, étletért...

Ötszázötvenhárom menekült hozott a szomoru vonat. Földet turó parasztokat és milliomos gyárosokat, orvosokat, ügyvédek, tengődő szatócsokat, keresztényeket, ortodoxokat, zsidókat... vagy nem, nem — milliomos, paraszt, szatóc, ügyvéd? Tegnap még — talán. Ma már: így az ötszáz és tizenhárom között, az egyformán földönfutó, koldus ötszázötvenhármak közül, aki, ha nem is tudja még kezét kénytelen kinyújtani, de ha pirulva is már el kell fogadnia jó szívek ajándékát.

Impozánsan és szépen nyilvánult meg ma az aradi társadalom áldozatkészsége. A menekülők vonatát az állomási katonai étteremben százan és százan várták, elegáns és csillogó ruhájú hölgyek, kopott, kendős asszonyok, de mindenki hozott valamit, egy darab kalácsot, ruhadarabot, valamit, ami a nehéz sorsot, ha pillanatnyira is, elviselhetőbbé teheti. A hosszú étterem asztalai teli terítékekkel, tea, kávé, tej, kalács, sokféle gyümölcs várta itt a bukovinaiakat. A másik szobában ruhadarabok voltak felhalmozva, téli holmik, kabátok és bundák, kalapok, sapkák, cipők, harisnyák. Vágvölgyi Lajos dr., Schreiber Joachim dr., Nemess Zsigmond, Deutsch Andor intézkedtek, hogy az érkezők mindegyike egyformán részesüljön az ajándékokban.

A megráztatás könyve szökött a szerencsétlen emberek szemébe, amikor a terített asztalokat, a rájuk váró ajándékokat meglátták. De könyözött a teremben mindenki, sőt látva az összetört, lerongyolódott, izgalomtól, csapásoktól, veszedelmektől megöregedett és kiszáradt nőket, tépett férfiakat, sápadt, elgyötört gyerekeket, talán még jobban az aradiak...

Sűrűn egymáshoz szorulva ültek az asztalok mellett a bukovinai menekültek s csoportosan keresték fel a szomszédos termet is, ahol rongyos cipőjük helyett újat kaptak, fázós tagjaikra hártsnyát, meleg kabátot, szoknyát, buzt... A legtöbbjükön látszott, hogy megszokta már a hányatott, bizonytalan életet, amelyet a harcterek vidékeinek lakosságára nem rá a sors. A legtöbben csernoviciek voltak, akik hat hét előtt menekültek Sucezavába, hogy onnan most újra utnak kelljenek. Az osztrák kormány úgy intézkedett, hogy a bukovinai menekültek a mórvaországi Ungarisch-Hradisban nyerjenek elhelyezést, a hol a földönfutók barakk-táborra már-már menstruozus várossá növekszik. Az ötszázötvenhárom közül a legtöbb szegény zsidó, de különösen az intelligensebb, jobb ruházatúak között — sok a román és rutén is. Köztük egy saucsavai urileány, a ki a város kiürítésének izgalmai közt elszakadt szüleitől, hozzátartozóitól s most egyedül, krajcár nélkül folytatja szomoru útját. Van köztük ügyvéd és ügyvédjelölt néhány, orvos is több,

aztán vagyonosabb kereskedők, sőt egy csernoviczi butoraktáros, Rohrich, a kinek vagyona — mondják — a milliéhoz járt közel.

— E pillanatban — mondja — minden biztonnal koldusszegény vagyok, mert raktárakat, üzletemet biztosan tönkretették az oroszok. Hihetetlen, hogy milyen gonoszok, milyen garságokat követnek el! Rabolnak és gyújtogatnak, s aminek ők nem veszik hasznát, azt szétörik, elpusztítják. A nőket megbecsülik, a gyermekeket ütörik, a fiatalabb férfiakat pedig magukkal hurcolják hadifogságba! Már az első invázió alkalmával is elmenekültem, de amikor derék csapatunk elfoglalták Csernovitzot, visszatértem én is. Akkor még aránylag szépen viselkedtek s én sem szenvedtem nagyon nagy kárt, most azonban, úgy hírlék, nem kimélnék senkit és semmit. Hat hét előtt hagytuk el mi valamennyien Csernovicet s Sucezavába mentünk, ahol a szegényebbeket a hiéközség látta el.

Két nap előtt azonban Sucezavát is el kellett hagynunk s a román határ felé menekültünk. A határ nyitva volt, nagyon előzékenyen bántak velünk, mindenki átmehetett. Az első állomáson, Burdujeniben bőkezűen megvendégelték bennünket, sőt még arról is gondoskodtak, hogy a hiékiek rituális ételt kapjanak. Csak a legnagyobb elragadtatás hangján emlékezhetek meg általában arról a szép és nemesszívű fogadtatásról, elbánásról, amelyben bennünket egész Romániában részesítettek. Minden jóval elláttak bennünket, sőt a szegényebbek pénzt is kaptak, fejenként négy lejt. Magyarországon Arad az első város, ahol fogadtak bennünket.

A butorgyáros ezután szerencsétlen társai közé vegyült s kiválogatta közülük azokat, akiknek valamely ruhadarabokra sürgős szükségük volt. A menekülők ugyanis öt választották meg vezetőjüknek, rája bízták összes ügyeiket s neki tolmácsolták kéréseiket.

Könyös szemekkel mondtak ezután szöveget a megtört emberek:

— Az isten áldja meg mindnyájukat, az aradi hölgyeket, a várost, az isten fizesse meg százszorosan!

Lehetetlen volt meghatottság nélkül nézni a jelenetet. Ezután a hölgyek végigjárták a vasuti kocsikat, a nőket, gyermekeket, betegetek szolgálták ki, akik nem hagyhatták el a kupét, s cigarettát, szivart osztottak szét. Egy órai veszteglés után a szomoru vonat ment tovább hosszú útjára Budapesten és Wienen keresztül Ungarisch-Hradis felé...

A legmagasabb gabonaárak. A hivatalos lap mai rendkívüli száma közli a kereskedelmi miniszter hírdelményét, amely a buza, rozs, árpa, tengeri legmagasabb árait az egyes törvényhatóságok ármegállapító bizottságaiban megszabotian ismerteti. Ezek szerint Aradvármegyében a maximális árak Aradi járás buza: 39.50 rozs: 32, árpa: 27, tengeri: 20.50 kor., Borosjenői járás buza: 39.—, rozs: 32, árpa: 27, tengeri: 20.50 kor., Borossebesi járás buza: 39.50, rozs: 32, árpa: 27, tengeri: 20.50 kor., Eleki járás buza: 39.50, rozs: 32, árpa: 27, tengeri: 20.50 kor., Kisjenői járás buza: 39.—, rozs: 32, árpa: 27, tengeri: 20.50 kor., Magyarpécskai járás buza: 39.50, rozs: 32, árpa: 27, tengeri: 20.50 kor., Máriaradnai járás bu-

za: 39.—, rozs: 32, árpa: 27, tengeri: 20.50 kor., Nagyhalmágyi járás buza: 40.50, rozs: 32, árpa: 27, tengeri: 20.50 kor., Tornovali járás buza: 39, rozs: 32, árpa: 27, tengeri: 20.50 kor., Világosi járás buza: 39.—, rozs: 32, árpa: 27, tengeri: 20.50 kor., Arad városban buza: 40.—, rozs: 32, árpa: 27, tengeri: 20.50 kor., Csanád vármegyében buza: 39.50, 31.50, árpa: 26.50, tengeri: 20.50 kor., Temesvármegyében buza: 39.—, rozs: 32, árpa: 27, tengeri: 20.— kor., Temesvár városban buza: 39.50, rozs: 32, árpa: 27, tengeri: 20.50 kor.

Drágább lett a langyos, félbarna, szürve...
(Panaszos levél a kávéházi áremelke-
désről.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 7.

Kaptuk a következő levelet:

Tisztelt szerkesztő ur! Hatodik hónapja viseljük megértéssel, türelemmel és kitartással a háboru súlyos következményeit. Nem nyílt panaszra egyetlen egyszer sem ajkunk, bármit is hozott az egyik vesztetesebb nap a másik után. Álltuk a megpróbáltatásokat és állni fogjuk a jövőben is, mert nekünk itthon épen olyan lelki erővel kell minden bajnak és a háboru minden velejáró viszontagságának szemébe nézni, mint hőseinknek a csataterén. A gazdasági élet megbénulása, a keresetforrások megritkulása, a drágaság, a betegségek és izgalmak, a hiób hírek és a csapások ezer faja nem voltak képesek gondolatainkat megzavarni, mert mindent meg tudunk magunkkal értetni és bele tudunk helyezni minden jelentőséget abba a mértékfeletti forgatagba, amelyet a háboru vihara hozott mozgásba. Azt mondták, hogy a magyar asszony ne sirjon és nem sirt, azt mondták, hogy dolgozzunk jókedvvel és ne busuljunk, jókedvvel dolgozzunk és ne busultunk. Sőt azt is akceptáltuk, hogy a kávéházakban hallgatnunk kell a cigányzenét, színházba kell járunk, mert az a hangulat, amelyet itthon teremtünk meg, amelyről értesülnek katonáink, az lesz az ő hangulatuk és az ő szívük legyen gondtalan, az ő kedélyüket ne rontsa az itthonlevők indokolatlan nekibusulása.

Tisztelt szerkesztő ur! Semmi se ingatott meg bennünket egykedvű türelmünkben eddig. Azonban a mi türelmünk is csak véges emberi türelem, amelyet legérzékenyebb oldalán ért a Városi kávéház áremelése. Ez a háboru legindokolatlanabb és legigazságtalanabb terhe, amelyet szó nélkül nem tűrhetünk és ezért szecessionáltunk. Aradon a Városi kávéházban ma egy fehér kávé 48 fillér, ugyanannyi, mint Budapesten az Abbázia kávéházban. Azért mert egy liter tej árát két fillérrel magasabbra szabták, mi naponta, akik négyszer kávézunk, fejenként 10 fillérrel fizessük meg. A fekete kávé is négy fillérrel drágább, noha a kávé ára ma sokkal olcsóbb, mint volt ezelőtt egy-két hónappal. A cukor árak is, miután az ekszport teljesen szünetel, visszamenőben van. Minden körülmény amellet szól, hogy épen a kávéházi árakat ne emeljék, sőt leszállítsák és épen ott drágították meg az életünket, ahol azt legkevésbé vártuk volna.

Csak azért vagyok bátor eme soraimmal zavarni a tisztelt szerkesztő urat, hogy megkérdezzem, ha már minden kávéházi cikk ára a nagykereskedőnél leszáll, vajon talán azért drágább a fekete, mert talán a melléje adott újság ára emelkedett?

Mint hogy ez sem történt meg, mi bizonyított hagytuk a kávé drágító kávéházat.

Szerkesztő urnak tisztelő bive

egy szecessionista

Orosz elismerés a magyar katonák vitézségéről

(A Russkoje Slowo a Kárpátok védőiről. — A galiciai orosz offenzíva céljai. — Milliós hadsereg ostromolja Przemyslt. — A suchacewi és Bzura menti harcok.)
Távirati tudósítás.

Budapest—Bécs—Berlin, január 7.

A moszkvai Russkoje Slowo című lapban Mihajlovszki katonai szakértő feltűnést keltő cikket ír a háboru eddigi eredményeiről és többek között a következőket írja:

— Az orosz hadseregnek előre elkészített tervek szerint a háboru megkezdésétől számított hatodik héten Budapest, Bécs, Berlin utcáin kellett volna táborozni. Hatodik hónapjában járunk a háborunak és szégyenszemre kell bevallanunk, messzebb vagyunk a középeurópai szövetséges hatalmak fővárosaitól, mint a háboru kezdetén. Nem az orosz hadsereg fenyegeti az ellenség fővárosait, hanem a szövetséges hadak szorongatják birodalmunk egyik fővárosát, Varsót. Nap-nap után megjelenik Varsó felett a gyűlöletes német Zeppelinek raja, hiába minden erőfeszítésünk. Hadseregünk tehetetlenül kénytelen lépésről-lépésre hátrálni, csak idő kérdése és Varsó a németek kezére kerül.

Ugyanekkor Galiciában is tehetetlenül állnak seregeink. Przemysl várát nem tudjuk meghódításra kényszeríteni, pedig milliós hadsereg célja lenne ez. Krakónak még körülzárásáról sem lehet szó, sőt az utolsó napokban új erővel tör ránk az osztrák magyar offenzíva, úgy, hogy súlyosabb következményeit csak hátrálással tudtuk elkerülni.

Magyarország ellen küldött hadseregünk sem talál enyhébb fogadtatásra. A Kárpátok lejtőit, szorosait, a Nagy Magyar Alföld bejáratait a világ összes népeinek bámulatára méltó hős katonák védik. A magyar hősök tudják, hogy őseik hamvait, családjuk tüzhelyét védik emberfeletti erővel. A haditörténelemben ismeretes bravuros fáradhatatlansággal, viharos temperamentumuk minden tüzével rontanak a határaik közé hatolt orosz seregekre. A puszták fiai ezen harcokban a puszták királyai lettek. Oroszlánok, tigrisek ezek a magyar katonák, akik ellen tehetetlen seregünk.

Éket ver a galiciai orosz offenzíva a monarchia seregei közé.

Berlin. Leonhart Adels a Berliner Tageblatt haditudósítója jelenti a sajtóhadiszárlásról:

— A nyugatgaliciai harcok olyan stádiumba jutottak, amelyből világossá válik az oroszok olyan erővel kezdett újabb offenzívájának oka és célja. Amikor az orosz jobbszárnyra olyan kedvezőtlenül végződött limanovai esata után déllengyelországi csapatokat is vissza kellett vonni az oroszoknak, Kiewből hatalmas erősítéseket, jórészt néptölkelő csapatformációkat vetettek a harctérre és ezekkel sikerült is erősebbé tenni a nyugatgaliciai és kárpáti orosz vonalakat. A galiciai orosz sereg így megerősödve Tarnowig és az alsó Dunajecig hatolt előre és a Dunajec és Biak folyók szögében jól védett pozíciót talált. A Wisloka felső folyása és a vasuti vonal mentén előrejutva ismét birtokába vette a Krosno-Jasio medencét és Neusandec felé fordult a nyilvánvaló szándékkal, hogy éket verjen a galiciai és kárpáti osztrák-magyar seregek közé. Ezzel az offenzívával együtt fordultak vissza az oroszok a Kárpátok felé, ahol a monarchia seregei a további energikus támadás visszaverésére nem voltak elegendők. Az oroszok ezuttal óvakodtak attól, hogy szétforgácsolják erőiket és csak a keleti szorosok megtámadására szorítottak, különösen az uzsoki szoros felé irányították a Stryj völgyéből támadásukat. Az uzsoki szoros elleni támadásokkal sikeresen tartották távol az osztrák-magyar csapatokat a galiciai petroleum-vidékektől, amelyeken az oroszok már teljesen otthonosan berendezkedtek. A Premier karékpárgyár üzletvezetőjét bányabiztossá tették meg és gondjaira bízták a francia, angol és belga tőkés érdekeltsége miatt megkímélt naftaforrásokat. Boryssawban kétszáz tartály nyersolajat kifolyattak, Drahobycban számos házat, üzletet, gyártelepet elpusztítottak az oro-

szok, mert itt nincsen az entente-hoz tartozó tőkésnek érdekeltsége.

A megújult orosz offenzívának azonban egyik főcélja az volt, hogy a két hónap óta ostromolt Przemyslt felmentő szándékkal ne közelíthessék meg a monarchia csapatai és hogy a stratégiai és politikai okokból fontos dél-oroszországi ut szabad maradjon.

Az oroszok támadása Neusandec irányában kétségtelenül azzal a céllal is történt, hogy elszakítsák egymástól a galiciai és a Kárpátokban álló osztrák-magyar csapatokat. Valószínű, hogy támadásukat meg is fogják újítani, mert így attól tarthatnak, hogy két tűz közé szorúlnak. Érezhetővé válik ezzel az akcióval egyidejűleg az oroszoknak Krakó felé irányuló nyomása is.

A galiciai és Nidamenti harcok.

Grác, január 7. A Grazer Tagespost jól értesültségéről ismert bécsi katonai munkatársa a következőket írja az oroszok galiciai offenzívájáról: A galiciai fronton január másodika óta csekély változások állottak csupán be. Az oroszok Dunajec és Bialla elleni heves támadásait a szörnyű veszteségek következtében egyelőre beszüntették. Ugy látszik, hogy az oroszok erősítéseket várnak és valószínű, hogy ezek a csapatok a Przemyslt ostromló, illetve körülzáró seregből vonatnak el. Hátsó összeköttetéseiket veszély fenyegette az által, hogy csapataink az uzsoki szorosnál előre nyomultak.

Az Alsó-Nida mentén szünetel a harc. A csaknem két héten át szakadatlanul tartó orosz támadás Dunajec és Nida ellen eredménytelen maradt. Az oroszok támadó ereje nagyon sokat szenvedett az utóbbi időkben. Kénytelenek lesznek a déli fronton mindenütt nagyobb erősítéseket magukhoz vonni, de ezt csakis közpöngyelországi erőik gyöngítésével tehetik. Az osztrák-magyar hadsereg hősiességű ellentállása tehát ilyen módon előmozdítja és siettetni fogja a döntést északon.

A németek előretörése a Bzuránál.

Rotterdam. A Reuter ügynökség jelenti Pétervárról: A németek még szombaton kísérletet tettek arra, hogy a Visztula jobbpartján is megvessék a lábukat, de visszaverték őket. Oroszországról tudatják, hogy az oroszok Rawától északkeletre területet vesztek. Éjjel egy és két óra közt vadul támadtak a németekre, de csak részben tudták visszavenni az elvesztett területet. Az egyik hivatalos jelentésben Malogocotól északkeletre vívott ütközetről van szó. Holott a tegnapielőtti jelentés szerint még Malogocotól északnyugatra harcoltak.

A Times pétervári levelezője jelenti: „A németek a legnagyobb hevességgel folytatják offenzívájukat a Bzuránál. Legközelebbi céljuk Sochaczew, amelyért a közvetlen harc ujevkor kezdődött. Ezt a támadást, amely kétségtelenül az Ilnowál elfoglalt állásokra támaszkodik, az oroszok nem várták. A németeknek, akiknek tizenöt rohamát vertek vissza, nyílt terepen kellett a folyóparti állások ellen menniük és így lehetséges, hogy nagy veszteségeik is voltak. Az erről szóló jelentéseket azonban tartózkodással kell fogadni. A németek hallatlan bátorsággal harcolnak. Varsóban azt hiszik, hogy az oroszoknak nem kell a Bzurától visszavonulni, de ha mégis erre kerülné a sor, a Blonie-vonalon új végső erődített állásaik vannak.

Genf. Ide érkezett jelentések szerint Lengyelországban a Bzura és Rawka közötti heveséggel tart a harc. Főcélmetések azok a támadások, amelyeket a németek a Bzura vonal áttörésére intéznek. Hasonló elkeseredéssel folyik a harc Lowiczról keletre is.

Mi a német támadások igazi célja?

Berlin, január 7. Az oroszokat valószínűleg zavarba ejti a németek stratégiája Varsó körül. A „Times”-nek jelenti Varsóból, hogy ott egyáltalában nincsenek tisztában azzal, hogy a németek hogyan akarják véghezvinni Varsó ellen intézett támadásukat. Mivel a német felvonulás a Rava-folyó felé a legerősebb, az oroszok ebből arra következtetnek, hogy a németek talán mégsem akarnak ironikus támadást intézni Varsó ellen.

Viszont a miatt a körülmény miatt, hogy Sochaczew és a Rawka folyó közt a német támadás nem oly rendkívül heves, mint az oroszok várták, az oroszok gyanakodnak, hogy talán nem is ez a zóna főcéljuknak a vonala, hanem az itt folyó hadműveletek egy másik, később bekövetkező mozzdulatot lepleznek, a mely most tüggőben van. Viszont azt sem tartja lehetetlennek a Times tudósítója, hogy a németek támadása azért lanyhább, mert ezt az időt a csapatok egy részének pihenésére akarják a németek felhasználni. Annak kétségtelennek látszik, hogy a németek stratégiájával szemben az oroszok teljes bizonytalanságban vannak.

Berlin, január 7. A Times-nak azt jelentették Varsóból, hogy ott katonai körökben azért is igen nagy jelentőséget tulajdonítanak a németek Varsó elleni támadásának, mert szoros összefüggést látnak Varsó és Krakó sorsa közt. Ha a németek esetleg kénytelenek volnának Varsó alól visszavonulni, vagy akciójukat felfüggeszteni, akkor ez az oroszok reménye szerint nagy hatással volna az osztrák-magyar hadsereg szellemére, és Krakó bevételére.

nem lenne többé oly nehéz feladat, mint a minő most. Miután azonban arról szó sem lehet, hogy a németek akciójukat abbahagyják, az oroszok reménykedése semmiesetre sem fog teljesebbé válni.

Kopenhága, január 7. Pétervárról érkezett jelentések szerint a németek a Bolimow és Miedniewice közti vasúti vonaltól délre jelentékenyen előrenyomultak Varsó felé. A németek támadása ezen a vonalon a leghevesebb, nemcsak nappal, de éjjelként is ugyancsak állandóan ütközések folynak.

Harcok Sochacewért.

Stockholm, január 7. A Rjecs varsói levelezője újabb részleteket közöl a Sochacew melletti harcokról és megállapítja, hogy majdnem az egész város a tűz martaléka lett.

A város környékén lefolyt harcok — írja a Rjecs — az Orosz-Lengyelországban dúló csaták közül egyike volt a leghevesebbeknek. A németek Ribno helység közelében fejlődtek fel és innen szinte örületesnek is nevezhető energiával támadtak neki az oroszok lövészárkainak. Hosszu, véres küzdelem fejlődött ki az orosz és a német csapatok között és már késő este volt, amikor a németek bihetetlen támadása az oroszokat arra kényszerítette, hogy lövészárkáikat elhagyják.

Közben erős ágyuharc is folyt ugyancsak Sochacew környékén, mint Sochacewen túl is. A német ágyúk a városban iszonyu pusztítást okoztak. A házak egymásután dőltek össze. A lehulló kőtörmelék és tetők, valamint a lecsapódó német gránátok igen sok embert öltek meg.

A gránátok valóságos záporoként hulltak alá a városban. A város nagyrészen tűzvésznek esett áldozatul. A lakosság késő este riadtan menekült el a városból Varsó felé.

Új orosz csapatok Varsónál.

Basel, január 7. A Bazeler Nachrichten jelenti: Az orosz gárda visszavonult a Bzurától és a Ravkától, hogy karácsonykor pihenjen. Egész Oroszországból új ezredeket szállítanak Varsó környékére. Az 1915. évi korosztály sorozása rendben folyik.

Egyre az időjárás Lengyelországban.

Berlin, január 7. Lengyelországban a hirtelen érkező hírek szerint, az időjárás olyan enyhe, mint a minő talán még sohasem volt. A Visztulán, a mely rendszeres körülmények között már november végén befagy és csak márciusban kezd zajlani, az idén még egyáltalán nem volt jég és a kisebb folyóknak is csak a felső folyását borítja gyenge jégkéreg. Az oroszok számára igen nagy előnyt biztosít az a körülmény is, hogy csaknem állandóan esik az eső és úgy másutt, mint az oroszoknál, egyáltalán lehetetlen közlekedni, sőt az utak is rendkívül meg vannak rongálva. Ily körülmények között a németek előrenyomulása bihetetlenül meg van nehezítve.

Német kormányzás az elfoglalt lengyel területeken.

Berlin, hivatalosan jelentik, hogy Orosz-Lengyelországnak a német csapatok által megszállt területeit január ötödikével német polgári igazgatás alá helyezték. A kormányzóság főnöke Brandenstein kormánytanácsos lett, akinek ez alkalommal a császár a kegyelmes címzést engedélyezte. Brandenstein Posenből intézi a kormányzást. Az új polgári kormányzó a porosz tartománygyűlésnek konzervatív párti képviselője, most hatvanöt éves.

Naponta 14 millióba kerül a háború Oroszországnak.

Kopenhága, január 7. Hivatalos orosz adatok szerint a háború első tíz hetében az államadósság 1714 millió rubellel növekedett. Ez idő alatt azonkívül 1252 millió rubelnyi értékű papíros pénzt bocsátottak ki. A hadiköltség 1914 november 13-ig 1785 millió rubelt tett ki és naponta a török háború megkezdése előtt 14 millió rubelbe került. Oroszország kölcsönösüksége ilyen körülmények között rengeteg. Bilimovics tanár a Kievaninban utal arra, hogy a tökeszegény Oroszország teljességgel képtelen ily óriási összegek megszerzésére.

Adót vetnek ki az orosz untaughokra.

Berlin, január 7. A Telegrafien Union jelenti Pétervárról: Az orosz kormány nagy adót fog róni azokra, a kik katonai szolgálatra képtelenek és azokra a tartalékos volt katonákra is, a kik bizonyos okokból nem mennek a harcterre.

Bosznia új kormányzója a szerb hadjáratról.

(Szerbia segélyforrásai kiapadnak.)

Távirati tudósítás.

Szerajevó, január 7.

Sarkotits István grafovségi tábornok, Bosznia-Hercegovina tartományi főnöke Cexcelben a szerdán délután öt órakor autóbussal körutjáról visszatérve, a konakban fogadta egy fővárosi estilap munkatársát. Sarkotits tábornok magas, szikár, őzbajuszu és mosolygó, kedves katona. Programjáról és látogatásainak eszközölt benyomásairól ezeket mondja el a tábornok:

— Legfelségesebb uram kirendelt erre a helyre. Örömmel jöttem és kedvvel teljesítem parancsát. Új ember vagyok itt, új viszonyok közepette, még nem ismernek és előttem is ismeretlen az itteni helyzet. Szándékaim, hogy az ország legjobb érdekeit szolgáljam és dolgozni fogok a tartomány nyugalmáért és felépüléséért. Ma nem itt dől el a kérdés, ma tegyverek mérkőznek az ország békéjéért, a szó azoké és csak azután lehet belső ügyekről beszélni. Programom a béke és haladás és azt tartom, hogy a legjobb politika az, amely a politikától mentes. Már nem vagyok ifjú, életem a hadseregé volt. Láttam és tapasztaltam sokat és elmondhatom, hogy olykor a mellettem állott közlegénytől is tanultam. Tanulni fogok ismét és dolgozni a legfőbb hadurért, a király és a császárért és szeretett hazánkért. Munkám friss erőben talál, amit emberi erővel elbírok, feláldozom. Hiszem és remélem, hogy sikerrel, közmegnyugvárra fogok működni. Bizom fegyvereink dicsőségében és győzelmében, mer: igaz ügyért, igaz nép küzd a harctereken.

A tartományi főnök végül kijelentette, hogy nagy barátja a sajtónak. A sajtóra szükség van és reméli, hogy munkálkodásában a sajtó támogatni fogja. Bucuzás közben így szólt még:

— A déli harcterren jelenleg csend van. Minden bizodalommal nézek a végleges győzelem felé.

Bukarest. A Russkoje Slowo megállapítja, hogy Szerbia sehonnán nem kaphat segítséget.

Szófia, január 7. A főhivatalos Kamban cikket ír a szerb tragikumról. Tegadhatalos, hogy Szerbia most egy nagy tragédián megy keresztül. Kimerült teljesen és tragikuma abban áll, hogy nem az ellenség csapása miatt, hanem ama ütések miatt került ki, a melyeket saját politikai vezetői ütöttek rajta. Egyetlen reménye Szerbiának még Oroszország, a mely azonban el van foglalva a maga bajával.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Szerkesztői műsor:

Péntek: Fészek a viharba.

Szombat: Itt először: Szólko Pepi, operetta Vasárnap délután Éva.

* **A Szólko Pepi.** Csibész operetta. A nyáron, amikor a jó öreg Föld papa szelíd bán a pozsonyi színházban vendégszerepelt, ez volt az a darab, amely állandóan zsúfolt házakat vonzott a budapesti színházba és amelyről az összes ióvárosi lapok a legnagyobb elismerés hangjával emlékeztek meg. A Szólko Pepi szerzői régi ismerősei egy a vidéki, mint a ióvárosi közönségnek, mert hiszen ki ne ismerje Heival Trigyes szellemes írói talentumát és Sas Néci szébbnél-szebb dalait. Ők ketten szövetkezve teremtették meg a Szólko Pepi végtelen mulattató csibész operettét, mely az aradi színpadon kezd meg diadalmas vidéki körútját, az újdonságban a társulat összes tagjai csaknem kivétel nélkül részt vesznek. A főszerepek Pataky Vilma, L. Kiss Mariaka, Földi Ilona, Benkóné, Győző, Járny, Vár, Kiss Miklósné, Polgár stb. kezében vannak.

* **Harci dalok** címen, izléses kiállításban öt háborús magyar dal jelent meg. D. resényi Etelka szerzeményei. A kedves és hangulatos magyar nóták dicső katonáink hősiességét magasztalják, lelkesítő a szövegük és csinos a dallamuk. A dalokat Urbán Iván báró főispánnak ajánlja a szerző, a ki a hangjegyzetet újszita jövedelmének huszonöt százalékát a n.életűen elesett hősök özvegyei és árvái segélyezésére fordítja, tehát humanus célt szolgál, a ki a füzetet bármely könyvtárakadémben két koronáért megveszi. A dalokat zongorára Novákovics Antal alkalmazta.

* **Kényszerházasság.** (Max Linder vígjáték az Urániában.) A színház egy bajos, tinoman megirt és pompásan rendezett vígjátékot hoz színre műsora élén. Max Linder, a mozi humoristáinak legnagyobbika bibrans szellemességét, művészi tökéletességgű játékát ragyogtatja a szerepében, a mi a kitűnő darabnak fordulatos, ciliatos meséjét még jobban kiemeli. A műsoron szerepel egy nagy díjazott sígér is, a kormányzó hasonmása. Amerikai ízű, irgalmas, vakmerőséggel határos jelenetekkel. — **Monitorjaink a Dunaán.** (Láványos háborús aktuálitás az Urániában.) A színház ma a Láványos egyik leghasznosabb részvevőjéről, monitorjainkról hoz színre felvételét. Dunaí hajórajunk az egész vonalon uralkodik a két ország határát és hatalmas ágyúival figyel a partokat. A Dunaán cirkálva őrszolgálatot teljesítenek, ügyelő állomásokot tartanak és főleg Belgrád előtt sakkban tartják a szerb főváros védő seregét. Felvételük b. mutat egy háláadó istentiszteletet hajón és bemutatja egyenként monitorjainkat.

* **Halálugrás.** (Izgalmas dráma az Apollóban.) A szezonnak egyik legnagyobb szenzációját mutatja be pénteken és szombaton az Apolló-színház. A „Halálugrás” (Salto Mortale) a címe ennek a grandiózus filmnek, amely a filmtéchnika legkülönösebb és legszebb művészi alkotásai közé tartozik. Minden egyes jelenete gyönyörű látványosság, a cselekménye mélyseges irodalmi munka s a magrendű történet feldolgozása igazán szedületes bravurja a moziművészetnek. A Halálugráson kívül számos más negyertékű filmről van összeállítva az Apolló-színház új műsora, amelyen többek között a legújabb barotéri események eredeti mozifilmjei is szerepelnek. Megismerhetjük a Fekete-tenger partvidékét is, ahol a török és az orosz flotta parti üssze erejt. A humoros képek közül kiemelkedik: Bajos Dózs letartóztatói.

* **„Hiv a császár”** legközelebb az Urániában.

Árviz állja útját a szorosokba betört ellenségnek

(Bukovinában nagyobb orosz erők mutatkoznak. — A harmadik uzsoki csata.)

Távirati tudósítás.

Bártfa, január 7.

Sáros és Zemplén határaitól lassan elhúzódnak az oroszok, csupán Dukla és Tihova közt a szorost tartja megszállva nagyobb orosz erő, amellyel határvédő csapatainknak kisebb, győzelmes összeütközése volt, melyben 120 foglyot ejtettünk, szibériai, főként kalmuk és mongol, tehát alsóbbrendű ezredekkel való katonákat.

Bármily erővel törtek is az oroszok Ungba és Beregbe, ez nem volt komoly támadás. Innen is minden jel szerint elvonulnak, csupán a Tihva, Latorea és Nagyág patakok eredetét a völgytorkolatait akarják — amíg lehet — tartani. Nagyobb erővel Máramaros legészlelőbb délkeleti pontjain és Bukovinában gyülekeznek támadóan.

A betörésről egyébként a következő felvilágosítást adják:

— Az orosz kárpáti komoly betörés kudarcot vallott. Főcéljuk, a vasúti vonalak elfoglalása, nem sikerült, most már csak nyugtalanítási szándékból lépnek itt-ott fel a nagy erő látszatával. Mindig máshol, hol Ungban, hol Beregben, hol az erdős Kárpátok délkeleti pontjain, hogy főcéljuk felől a figyelmet eltereljék. Ezeket tudjuk és cik-cakszerű, de csupán taktikai, markirozó és nem komolyan támadó fellépései zavarba nem hoznak. Sáros és Zemplén felső vidékére visszatért a lakosság. Bártfára és Zboróra szintén visszatértek mindazok a lakosok, akik a két helységet elhagyták.

A duklai szorosban.

A duklai szoros előtt nyugalom van. Az oroszok nem mozdulnak, csak apró csatározások folynak. A csapatok, uglátszik, napokon át tartó pihenésre rendezkednek be. Az időjárás nagyon kedvezőtlen. Folyton esik és a lövészárkok már egészen tele vannak vízzel. Csapataink mindenütt jól megerősített és ránk nézve igen kedvező helyeken állanak, úgy, hogy az oroszok mélyebb benyomulása szinte lehetetlen.

Visszavonulás az uzsoki szoros felől.

Csapataink bevonultak az oroszok által elhagyott Csontosra. Az oroszok Havasközt is feladták és a hegyek közt vonultak a határ felé.

Árviz borítja a szorosokat.

Ungvár. Saxon Miklós csontosói görög keleti lelkészt az oroszok tuzsul elvitték. Az Ung folyó megáradt. Az ár elöntötte a Zemplénbe vezető szorosokat és Beregbe vivő utakat. Fenyvesvölgy viz alatt van. Az árviz helyzetünket javítja.

Csapataink Nagybereznától északra kifutó pozíciót foglaltak el az Ung völgyében. Jelenleg az oroszok két gyaloghadosztálya és egy eszékese-lovasghadosztálya tartja megszállva Ungmegye északi részét.

Ungvár, január 7. A helyzet változatlan. Egész arcvonalunkon tegnap nyugalom volt. Az orosz erő két divízióra tehető.

Ungvár, január 7. Beregben és Máramarosban harcok folynak.

A harmadik uzsoki csata.

Ungvár. Ismeretes, hogy az uzsoki szorosnál az ellenséges tulerő elől a Kárpátok távjáról a hegyek déli lejtőjére vonultunk vissz-

aza. Visszavonulásunk Szilveszter éjszakáján kezdődött.

December huszonötödikén — hat napos nehéz harcok után — elfoglaltuk az uzsoki szorost és az oroszokat visszavetettük a hegyek mögé. Huszonhetedikén bevonultunk Siankiba és a hegyek megerősített pozícióin állást foglalva pihenőt kaptak a folytonos harcokban kifáradt csapatok. Balszárnyunk állott Siankinál, K. alezredes vezetése alatt, míg centrumunk a hegyek ormánák pozícióit tartotta.

Két napig csend volt a harctéren. Az oroszok hallgattak, de a frontjuk mögött lázasan dolgoztak és készültek az új támadásra. December harmincegyedikén déltájban azonban már erős mozgolódást lehetett észrevenni az oroszoknál, Sianki felől heves tüzelést lehetett hallani, állandó fegyverropogás hatolt föl a hegyekre és kétségtelen volt, hogy az oroszok megkezdték a támadást.

Szilveszter estéjén egyszerre, Sianki felől, megszólaltak az orosz ágyuk.

Gyilkos tüzet, valószínűs sárapnelzapot zúdítottak arra a helyre, ahol még tegnap az ágyaink állottak; de az ágyukat közben már másutt állították fel és az ellenség tüze ilyenformán hatástalan maradt. Világos volt az oroszok támadási terve. Amíg egyik szárnyuk Uzsok felől támadott, addig a másik, igen erős hadoszlop Woloszate—Kiesvölgy felől jött előre, tehát nyugat felől indította meg a támadást. Nyilvánvaló volt, hogy be akartak keríteni.

A csapatok megkapták a parancsot a visszavonulásra és este tíz órakor, teljes rendben, megkezdtük a lefelé vonulást a hegyekről. Éjfélkor, ujesztendő fordulóján, elértünk Hajasad nyugati kijáratára.

Ez volt a legveszedelmesebb front. Az az orosz seregrész, amely Woloszate—Kiesvölgy felől támadott, itt, ezen a fronton skartta elválni visszavonulásunkat. Itt azonban furcsa meglepetés várta az előrenyomuló ellenséget. Amikor elérték a zolovinni 222 es magaslatot, erős ágyutüz fogadta az ellenséget. Az átkaroló orosz sereg megtorpant a magaslat lábánál, sturmolni próbálta a magaslatot, de rettenetes veszteségekkel verték vissza. Két 10-hatvet csináltak egymásután, a harmadik rohamra már — amit azt később elfogott orosz katonáktól megtudtuk — revolverrel kergették a tiszteket a katonákat, magaslat előtt úgy állottak most az oroszok, mint valamikor ellenségeik, a japánok a port-arthuri 203 méteres domb előtt.

Hajasadban elhagytuk Hajasadot, reggel pedig Fenyvesvölgyöt. Csak itt szűnt meg a retentő tűz. Reggel volt, újév reggelen, amely piros vérral festette meg a Kárpátok havát.

A vatikáni angol nagykövét kalandja. Rómából írják: Sir Henry Howard, az új vatikáni angol nagykövét, a minap érkezett Rómába és a Hotel Bavariában szállt meg, mert nem tudta, hogy ez a szálló nemrég német kézbe ment át. Nagyon csodálkozott, hogy sem az angol, sem a francia, sem az orosz kollégái, akiknél letette névjegyét, nem látogatták meg. Amikor végül a nagykövét megtudta, hogy mi ennek az oka, sietve kihurcolkodott az „ellenséges” szállodából.

Hadifoglyok

a magyar ugaron.

(A mezőgazdasági munkáshiány megszüntetése. — Oroszok és szerbek vetik be a magyar földet.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 7.

A hadügyminisztérium egy részt az esetleges munkáshiány megszüntetése, másrészt a hadifoglyok foglalkoztatása céljából, mezőgazdasági és földmunkák végzésére, az arra igényt tartó munkaadóknak, szerződés mellett, hadifoglyokat boosát rendelkezésére. Minden száz fogoly őrzetére egy altiszt és tíz katona rendeltek ki.

A hadifoglyok kizárólag csak a szerződésben kikötött mezőgazdasági, vagy földmunkák végzésére alkalmazhatók. Munkába szállításuk előtt a foglyokat katonai, vagy hatósági orvos megvizsgálja és csak teljesen egészséges foglyokat rendeltenek ki a munkához. Ez az orvosi vizsgálat munkába állításuk első két hetében 5 naponként a munkaadó költségére megismételtetik. A foglyok, valamint az ezek őrzésére kirendelt őrszemélyzet elhelyezéséről, megfelelő fekvőhelyekről, takaróról, a szükséges fűtőanyagról és a foglyok élelmezéséről a munkaadó köteles saját költségére gondoskodni.

A hadifoglyok reggelire fejéknél egy tányér rántottlevest, ebédre legalább száz gram húst és főzeléket, vacsorára pedig ugyancsak főzeléket kapnak, mindhárom étkezésre fejéknél és étkezésenként legalább 400 gram kenyér is jár. A hadifoglyok részére továbbá naponként 2—3-szor rum nélküli tea is kiszolgáltató. A hadifoglyok részére szeszszelvényeket nyújtani tilos. A lövéshez szükséges edényeket a munkaadó adja.

A munkaadó köteles továbbá az őrszemélyzet ellátásáról a részükre mindenkor megállapított élelmezési költségek ellenében is gondoskodni, részükre naponta és fejéknél 700 gram kenyeret, 300 gram húst, továbbá ebédhez és vacsorához egy egy tál főzeléket, végül reggelire egy tányér rántottlevest kiszolgáltatni.

A hadifoglyok munkájáért a munkaadó minden fogoly részére fejéknél és naponként 50 fillért fizet. A munkaadót terheli az őrzésre és felügyeletre kirendelt őrszemélyzet tagjainak és a hadifoglyoknak orvosi, gyógyszerkezelési és ápolási költsége is.

A hadifoglyok munkáideje a szokásos pihenőket beleértve tizenkét órában van megállapítva, pihenőnapul kizárólag a vasárnap szolgál. A munkaadó viseli a hadifoglyoknak és őrszemélyzet tagjainak a munkahelyére és visszazsállításnak költségeit is, és ő köteles a hadifoglyokat a szükséges munkaeszközökkel és anyagokkal ellátni. Az őrszemélyzet vasúti költségeinek megállapítása a katonai, a hadifoglyok szállítási költségei pedig a munkaadó vasúti szállítására vonatkozólag fennálló szabályzat szabályai szerint történik.

A munkabér minden hét szombatján fizetendő ki. Az őrszemélyzet tagjainak ellátási költségei hetenként a munkabérek összegéből levonásba hozhatók.

A hadifoglyokat rendelkezésre boosátó katonai parancsnokok és a munkaadó között létrejött szerződés felbontására mindkét résznél 8 napi felmondási idő van megállapítva, esetleges viták eldöntése pedig az illető katonai parancsnokság székhelyén illetékes rendes bíróság hatáskörébe tartozik. Végül a szerződésből eredő minden költség a munkaadót terheli.

Fenti feltételek mellett a mai magas árakat véve alapul, egy fogoly munkás egy napi összes költsége, az esetben ha lakás építéséről nem kell gondoskodni 170—180 koronára kerül. Fűthető barak építése fejéknél 30—35 korona.

Az eddigi tapasztalat szerint a foglyok munkájával a gazdák meg vannak elégedve és viselkedésük ellen sem marult fel kifogás. Azon gazdák részére, kik gazdaságukban foglyokat kívánnak alkalmazni, a földművelésügyi minisztérium nagyváradi hivatala készséggel nyújt felvilágosítást.

A sochacewi harcok orosz frontján.

(A kihalt város. — Egy angol haditudósító leírása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, január 7.

Eddig csak német részről érkeztek leírások a Bzura menti harcokról. Épen ezért kétértelműen érdekes a Daily Telegraph haretéri tudósítójának, Granville Fortescue-nek leírása, a mely december 26-án jelent meg. A tudósítást néhány nappal előbb írták, a mikor, a Bzura partján rettenetes küzdelem folyt a kis orosz városért. A cikk Sochacewben kelt.

— Szivtépi játék egy modern háboru, — írja Fortescue — kegyetlen, lélekölő munka, a melyben minden mozdulat olyannak tetszik, mint egy-egy nehéz lépés a taposó-malmot hajtva. Nézzanak végig ezen a tájképen. Hivazott ma reggel és a rögös, barna lengyel síkság csillogó fehérbe öltözött. Felettünk az ég szürke, nyomasztó kárpitja, nem magasabb, mint egy függöny, északra fák téli kámzsákat huzva magukra és a fák alatt folyik a Bzura.

Amott elhagyott házak csoportja és nyugatra, ahol a Kalis felé vezető út végződik, van Sochacew. Néven nem nevezhető házak szoros csoportja húzódik meg az út szélén, amely a folyóhoz vezet. A havas láthatáron végre alakokat különböztethet meg, közel az uthoz három dzsidás katona ül lován, dzsidájuk magasan fejük felett, a lovak orra lent a havat fujja, a szegény párák fáradtak, minden bordájuk kilátszik.

A dzsidások mellett piszkos szibériai katonák csapata vonul el, egy század, amelyet ép most váltottak fel éjszakai munkájuk után a lövészárkokban. Némelyik megáll a lovasokkal beszélgetni, másik a hóra ül és sebesült lábát kötözi, masszírozza tompa dörgés és reggeli kőd, hanem az ágyuk szakadatlan, gomolygó ködpárája. Jobbkéz felől fáradt ágyúüteg hangja, az ágyuk szürke tömege alig látszik ki a reggelből. Francia utánzatu csövek, szürkék vannak fésve. Messziről felel a német ágyuk szava, azután sokkal közelebről heves gépfegyverropogás, a katonák közt idegesség. Lehetséges-e, hogy a németek átkeltek a Bzurán?

Még ki sem ejtem a kérdést, amikor fejem fölött szivtépi vonyítás rohan át, robbanás, a levegő tele ezer vasdarabbal, porral és mindnyájan érezzük, hogy közelednek a németek. A shrapnell nem robban elég közel, hogy kárt tethessen beönnök, de annyit már megtanultam, hogy az első után jön a második és hogy egy halott haditudósítót semmire se lehet használni. Sietve elbagytam az üteget, az ágyuk egyre dörögtek, előttem rezeze a lövészárkokban szakadatlanul ropogott a fegyver. Győzünk, vagy megverek? Ki tudja. Itt ezzel senki sem törődik, az emberek, mint a gépek, folytatják munkájukat, lönek, tölik az ágyut.

A Chicago Daily News tudósítójával és egy Stanislaw Janas nevű lengyel úrral, akiknek börtönben folyik a háboru, automobilra ülünk, hogy bemerjünk Sochacewba. A sofőr nem akar ura kelni, de azt hazudjuk neki, hogy semmitéle baj sem érhet és nagynehezen megindulunk. Bent vagyunk Sochacewban. A halál városa. Az utcákon egyetlen lélek sincs. Mély esendje visszaveri az automobil motorjának visszafajtott kipuffogását, mintha egy másik kísérteties automobil állana mögöttünk.

Kék és sárga színű házaival Sochacew olyan, mint egy spanyol város, ezt a hasonlóságot még inkább növeli, hogy az utcák ár-

kádosak. Néha egy-egy házból kitekint egy-egy sápadt, ijedt arc. Az ajk nem mozdul, csak a szem néz kérdően ránk. Engem meglepett, hogy Sochacew aránylag milyen keveset szenvedett. Már két napja a középpontja egy rettenetes ütközetnek, de csak a városvégi házak sérültek meg, vagy omlottak össze, magában a városban alig van kár.

Lemegyünk a folyóparton, elhaladunk az előőrsek mellett, előttünk van a Bzura sárga vize és a Kalis felé vezető hid. A másik oldalon alig négysszáz lépésnyire vannak a német lövészárkok, egy-egy golyó mellettünk is elcsúsz, a halott haditudósítóról szóló axióma újra nagyon is valósággá válik, hamar megfordulunk és otthagytuk Sochacew utcáit, mert igen „egészségtelen” az ott tartózkodás. Katonákkal találkozunk, piszkosak, fáradtak, tele sárral, vérrel. Visszavonulnak. Ujra az uton vagyunk. Előttünk mongol lovasok haladnak. Magas ázsiai sapkájuk feketén mered a szürke levegőbe és leomló vörös köpenyük az egyetlen szín ebben a szomorú szürkességben.

H I R E K. LEGÚJABB.

Érkezett éjjel 2 órakor.
(Táviroda cenzurázva.)

Lor Pabmas. A Reuter-ügynökség jelenti, hogy a Kronprinz Wilhelm német segédalkáló elsőlyesztett négy, az entente hatalmakhoz tartozó hajót. Astarte glasgowi gőzös elsüllyedt.

Rotterdam. Belga behozatal hiányában Angliában nincs üveg. Anglia üvegszükségletét ugyanis a belgiumi üvegyárak látták el.

Pétervár. A cár visszatért a harotérről Carszkoje Szelöba.

Szófia. Dedeagacs blokádját állítólag mégis megkezdte az angol-francia hajóraj. A kereskedelmi hajókat a kikötő előtt feltartóztatják és átvizsgálják. A hír óriási izgalmat keltett. Hétfőn a szobranjeben külügyi vitánál felszólt Radoszláv miniszterelnök és a következő kijelentéseket tette:

— Bizonyos kötékek, melyek beavatkozást követelnek, idegen érdekeket szolgálnak. Bulgária érdeke a semlegesség, de ha bárki megtámadja, a hadsereg védelmére készen áll.

Milán, január 7. A Corriere della Sera jelenti Konstantinápolyból: A törökök kaukázusi offenzívájukban mutatkozó fölénye következtében az oroszok kiűritették északi Perzsiát. A Turán szerint a besorai operációk mellékesek. Az egyiptomi hadművelések kedvezően haladnak előre és nagy sikerek várhatóak.

Newyork. A szenátusban és képviselőházban indítványt nyújtottak be, hogy az Egyesült Államok kormánya tegyen lépéseket a japánoknak a déli tengerekről kiszorítása iránt.

Szófia. Odozszában eltöltötte az orosz kormányzó a lakásoknak lámpával világítását, mert attól tartanak, hogy a kőmek a lámpával adnak jeleket a tengerre a török hajóknak.

Kopenhága. A törökök a Márvány tenger szigetét San Stefano környékén erőátításokkal látják el.

Lissabon. A portugál kormány megtiltotta az országban élő németeknek lakóhelyük elhagyását. A pályaudvarokat, kikötőket szigorúan őrzik.

— Conrad nyilatkozik hadseregünkről és harcainkról. Budapestről jelentik: A L'Aere Maritime olasz lap tudósítója meginterjúvolta Hötzendorff Conrad vezérkari főnököt a főhadiszálláson.

— A háboru a lét, vagy nem lét kérdése volt — mondotta a vezérkari főnök az olasz újságíróknak. — A szerbek türethetetlenül egyre ismétlődő merényletei miatt hiába igyekeztünk a konfliktust elkerülni. Amikor az összeütközés elkerülhetetlenné vált, a kettős monarchia összes népei mint egy ember követték az uralkodó hívó szavát.

Katonáink a tűzben bámulatosak. Sebesült bajtársaikért csak percekre, segélyszerzésre állítják meg rohamukat, azután mennek tovább. Önkéntes jelentkezőinket mind föl sem vehettük. A kitartás óriási: egy-egy napon egy-egy hadtestünk ötven kilométert is megtett. Tüzérségünk nagyszerűen lő, harminc és feles motoros mozsáraink a táborban és az ostromban egyaránt beváltak. Szövetségesünk-nél is meg vagyok elégedve operációink eddigi menetével.

Főproblémánk most a lengyelországi harc, ahol a legszebb reményekre jogosító terv kivitelén dolgozunk. A szerb hadművelet csak másodrendű, miért is ottani erőinket már kezdetben redukáltuk. Mihelyt fenn a szerencse kedvez, gyorsan és erélyesen elintézzük Szerbiát is. A tél nekünk csak kedvező, felszerelésünk jó, a fagyban ellenségünk képtelen lesz fedezékeivel dolgozni, melyekben jobban érvényesül számbeli túlsúlya. Utóbbi ellensúlyozza minőségbeli fölényünk, melyet naponta ejtett számos foglyunk bizonyít, a háboru mindenestre megmutatta, hogy nincsenek nemzetiségi különbségek, Ausztria-Magyarország népei a mozgósítás napjától egyek a közös veszedelemben és egyformán derék katonák, testvéresülve az uralkodóház iránti közös érzelemben.

— Tömeges halálozás az internált szerb foglyok közt. Arad város közigazgatási bizottsága ma Urban Iván báró főispán elnöklésével tartotta ülését. A főispán arra kérte a tagokat, hogy ebben az esztendőben támogassák őt és tisztársait, támogassák úgy, mint a múltban. A szakeladók jelentései közül Tisch Mór dr. főorvos adatait kell megemlíteni. A főorvos statisztikája szerint az egészségügyi viszonyok december hónapban nem voltak kedvezőek, mert mindentéle ragályos betegség pusztított. Különösen a várba internált szerb foglyok közt volt bő aratása a halálnak, akik közül 123-an temettek el. Tifusz és várhás tizedeli őket. Az állomásparancsnokság tudomására hozza a városi hatóságnak a megbetegedések nagy számát és remélhető, hogy úgy a polgári, mint a katonai fórumok megteszik kötelességüket és idejében a legradikálisabb módon gátat állítanak ama lehetőség elé, hogy a ragályos betegségek a városban a lakosság körében fészket üthessenek. Örömmel értesült a bizottság arról, hogy koleragyanus megbetegedés nem fordult elő. A közigazgatási bizottság ma alakította meg albizottságait is és változás nélkül ugyanazokat küldötte ki, akik tavaly is helyet foglaltak az albizottságokban.

— Az Aradi Közlöny naptára. Azok a nehézségek, amelyeket a háborus világ a mindennapi élet száz és száz ágában okozott, a harci idők parancsa, amely elsővé, mindenkéltől valóvá teszi a hadsereget, a katonák érdekeit: január elsejétől elmarasztalták előfizetőinknek megszokott és megszeretett vendégét: az Aradi Közlöny nagy képes naptárát. A háboru kitörése óta a nyomdaiparnak sok bajjal, akadállyal kellett megküzdenie, nyomdászokat egymásután vittek el katonának és amikor az általános lap-terjedelem redukció idején az Aradi Közlöny mindennap a háboru előttinél még nagyobb szöveg-terjedelemmel jelent meg, a naptár munkái némileg háttérbe szorultak és így történt meg, hogy az Aradi Közlöny naptárát ezidőn csak január közepén kapják meg előfizetőink. Kárpótlásul azonban naptárunk nemcsak megtartja az előző években volt nagyságát, bőséges és kimerítő címtárát adja az aradi közéletnek, hanem érdekes harctéri képek egész seregével illusztrált pontos történetét adja a háboru elmúlt év eseményeinek, a világháboru keletkezésének, az Aradi Közlöny harctéri tudósításainak.

— Mesterséges végtagokat a megcsontult sebesülteknek! A háboru sebesült áldozatainak nagy része — mint az erre vonatkozó statisztikák mutatják — súlyosabb következmények nélkül gyógyul fölsebéből. De nagy a száma és szomorú a sorsa azoknak a szegény sebesülteknek, akik nemcsak harccal, szenvedéssel, hanem egész életükre megbénulva, megcsontulva hoztak áldozatot a hazáért. Egy-egy elvesztett kart hirdető üres ruhaujj, amputált lábat helyettesítő kopogó faláb: a háboru legszomorubb tragédiáiról beszélnek ezek. A modern technika azonban már megbirkózik a falábu, kezetlen hősökkel is: tud adni az elvesztett tagokat majdnem tökéletesen pótló műlábat, mesterséges kart, mozgatható ujjakkal, csuklókkaival. Az ilyen mesterséges testrészek természetesen drágábbak, mint az egyszerű kopogófaláb és esetleg horgas kampóval végződő műkar — de ma, amikor olyan bőséggel hull a gazdagok, tehetősek, de még az egyszerűbb emberek országyéből is a pénz minden jótékony célra, nem tagadják meg az adományokat a osonka hősöktől sem. Budapeston, Bécsben, más kisebb városokban is gazdag adakozás folyik már hosszabb ideje erre a célra. Aradon most egy jólelkű, nemes szívű, részvételt érző urinő nyitotta meg a sorát az adományoknak. Braun Mórné, Braun Mór aradi kereskedő jószívu felesége adományozott száz koronát azzal a rendeltetéssel, hogy abból, valamint az ezután ilyen céllal adott összegekből aradi és aradmegyei megcsontult sebesülteknek vásároljanak mesterséges végtagokat, amelyek a háboru szorongásaitól jártait képersé teszik valamilyen mesterség, kenyérkereset folytatására. Az aradi urinő első ilyen célú szép adománya bizonyos nem marad egyetlen és még jelentős összeg jut a jószívu és szegény sebesültjeinkre részvételt gondoló közönség soraiból erre a hasznos és áldásos rendeltetésre.

— Amnesztia az olasz katonaszökevényeknek. Rómából jelentik: A király dekretumot írt alá, mely szerint mindazok, akik a katonai beállításuk az előző években nem tettek eleget, vagy katonai szolgálatuk alól bűnös uton kibujtak, amnesztiát kapnak, ha szolgálat teljesítése céljából ez év március 31-ig, a külföldi tartózkodók pedig május 31-ig jelentkeznek.

— Eljegyzés. Pécsi Pézely Szerénkét, — Pézely Elek nyug. aradmegyei főszoláró leányát, — eljegyezte eberhárdi Paikó Imre polgári iskolai tanár.

— Köztársasági ünnetés Garibaldi Bruno temetésén. Rómából jelentik: Garibaldi Bruno holttestét az Argonneokból hazahozták. Temetésén Barréto római francia követ olasz köztársaságpartiak élén tüntetőleg végig vonult a városban. Olasz kormánykörök megütköznek ezen, mert szabályzatok s tüntetésnek fog-

— Megszűnik a barátkozás a lövészárkok között. Éppen ma közöltük Nordau cikkének részleteit, a melyek megkapó jeleneteket mondják el a németek és franciák lövészárkai közötti barátkozásáról. Most — mint Berlinből jelentik — a háborusnak ez a kis darab-pocsi, némely idillikus jelenete, a mely a fegyverek és gépek között még megmaradt a régi, jó időből, eltűnik rövidesen. Egy kurta, de szigorú katonai parancs, amelyről most értesültünk, előlíti a lövészárkokban való barátkozást és a kedélyes érintkezéseket, amelyek a legelőreltörő vonatok mindkét oldali harcossai között voltak divatonak eddig, eltűnnek. A karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából egyes vonalakon valódos magánfegyverszűnetek állottak be. Különben régebben is divatban volt, hogy a küzdő felek, a rendszeres időben, valamint a tényleg ideje alatt figyelemmel voltak egymás iránt és nem lövöldöztek, nem zavarták egymás étkezését. Sőt voltak olyanok, akik elhagyván a lövészárkokat, személyesen is üdvözölték egymást, dohányt, cigarettát, teát és hasonló apró értékeket cseréltek ki egymással. Ezenkívül tréfás levelezések is napirenden voltak. Ezeknek a vér és borzalom között kivirágzott mulatságoknak a legfőbb hadvezetőség december 29-én kibocsátott parancsában véget vetett. Ez a parancs megtilt minden barátságos közeledést az ellenséges lövészárkok felé. Bizonyos mértékben szomorú, hogy ennek a még megmaradt emberies vonásnak el kell tűnnie, azonban katonai szempontból valóban nagyon is megindokolt. Az a veszély fenyegetett ugyanis, hogy a hadviselő felek egyes csapatainak a harcokéssége és energiája alább fog hagyni, továbbá azért is meg kellett szüntetni a barátságos érintkezést, mert ezáltal az ellentől oly hírekhöz juthatott közvetve, vagy közvetlenül, amelyeknek titokban tartása a hadviselés legfőbb érdeke. Így példának okáért anélkül, hogy bárki szólt volna erről, vagy bármi módon jelet adott volna az ellenséges lövészárkokban mindig pontosan tudták, hogy mikor cserélik fel a csapatokat és mikor küldenek lovasságot az első vonalakba.

— Bibics-ösztöndij pályázat. A vallás és közoktatási miniszter közzétette, hogy a Bibics-féle alapítványnál az 1914-15. tanév kezdetétől négy 420 koronás ösztöndíjállomás töltendő be, melyből Aradmegye közönsége gyakorolja a kiválasztási jogot. A betöltés alkalmával különösen a bolgár nemzetiségűek ezek között a Tamján- és Kacsamaj-családokból származó ifjak, tovább az alapító Bibics Jakab özvegye Tamján Margit mostoha leányainak utódai s ezek után Arad, Csanád, Csongrád és Békés vármegyében született tanulók elsőbbségi igényel bírnak. A pályázók, akik csakis kat. vallású és legalább az első gimnáziumba, vagy reáliskolába járó jeles előmeneteli tanulók lehetnek, kötelesek Aradmegye közönségéhez címzett folyamodványukat a következőkkel felszerelni: 1. születési bizonyítvánnyal, 2. a lefolyt tanév végén nyert iskolai bizonyítvánnyal, 3. a családi és vagyoni viszonyokat feltüntető s esetleg az elsőbbségi igényvel bíró származást bizonyító hatósági igazolvánnyal. Megemlítendő a folyamodványban ama körülmény is, vajon élvez-e folyamodó, avagy egyik testvére ösztöndíjat, állandó segélyt, ingyenes vagy kedvezményes ellátást s mily alaphól; megjelölendő ama pénztár is, melynél az ösztöndíj adományozás esetében kiutalványozandó. Az ekkép felszerelt kérvények az illető tanintézeti előjárásnál az 1915. évi február 1-ig benyújtandók, a középiskolák ezeket 1915. évi február 15-ig a szabályszerű minősítvényi táblázatokkal együtt a tankertületi főigazgatóságokhoz terjesztik fel, az utóbbiak pedig az 1915. évi február 25-ig a fentnevezett pártfogóhoz fogják beküldeni. A határnap után, vagy a tanintézeti előjárás mellőzéseivel közvetlenül beérkező folyamodványok vissza fognak utasítottatni.

— A bevonulók figyelmét felhívjuk a Chick uri divat üzletre, Arad, Andrassy-tér 15. Pannonia-szálldóval szemben, ahol teveszár, swatter, alsó nadrág, takaró, harisnya, valódi dr. Jäger seljeme és japán papír-alsóruhák, hálószekék és más hadfelszerelési cikkek legolcsóbban beszerezhetők. 191

— Izraelita istentisztelet. Az izraelita hitközség előjárósága ezennel közzétette, hogy a péntek esti istentisztelet további intézkedésig fél öt órákor kezdődik.

— Vizmentes hadicsizmák, hűdi cipők, hűcipők és előírásos lábezáródók órási nagy választékban Weinberger János kizárólagos cipőraktárában Andrassy-tér 20. szám. 201

— Magyar és osztrák hadibőlyegek százát két koronájával veszi Kerpel Izsó könyvkereskedése. Ugyan-e óg vásárol egész helyeg-gyűjteményeket és könyvtárakat is. 411

— Bevonulók részére meleg alsóruházatok, swetterek, takarók és katonai felszerelések legolcsóbb árak mellett kaphatók Fodor és Halász uri divat üzletében Aradon, Fehér Kereszt szálló épületében.

— Felhívjuk a közönség figyelmét Kerpel Izsó 100.000 kötetes kölcsönkönyvtára.

VÁROS ÉS MEGYE

Tíz új egyfogatu bérkocsi Aradon.

— Tarifaváltozás a külső városrészeknek.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 7.

A háboru nagy kérdéseket old meg egyszerre, egy csapásra. Minden szóbeszédnél szebben hangzik a tett és a háboru a tettek filozófiája. Amin éveken át vitatkoznak az emberek, azt a háboru egy-kettőre eldöntötte. Megváltoztatja a viszonyokat, az életet és ami tegnap még fölöslegesnek látszott, ami miatt két ellenséges táborra szakadtak az emberek, azt ma egyhanguan, békés megegyezéssel elhatározzák.

A háboru elvitte az autobuszt és visszahozta a lovasutat. A közúti forgalom olyan utat tett meg visszafelé egy nap alatt, hogy évtizedek alatt sem halad ekkorát — előre. Míg autobusz volt, addig a törvényhatóság minden erejével ellenezte az egyfogatu bérkocsik számának szaporítását. Ma a közlekedési bizottság, amely Lócs Rezső helyettes polgármester elnöklésével tartott ülést, egyhangúlag, minden vita nélkül úgy határozott, hogy tizet szaporítja a konfliktusok számát.

A bérkocsi szabályrendeletet tárgyalta a bizottság, mert a miniszter visszaküldötte és többféle módosítást kívánt. Green Nándor főkapitány ezt az alkalmat használta fel arra, hogy az aradi bérkocsipar terén mutatkozó minden anomáliát megszüntessen. A már ismeretes paragrafusok közé felvett két igen fontos intézkedést. Az egyik az, hogy november elsejétől március végéig a bérkocsis köteles csukott kocsi forgalomban tartani, a másik pedig az, hogy hangversenyek, bálak és vasúti fuvaroknál a viteldij előre fizetendő, torlódások elkerülése céljából.

Mint említettük, a bérkocsik számát is megváltoztatták, mert a háborus forgalom is megmutatta, hogy kevés az egyfogatu Aradon és ezért tiz új szám kiadására kap a rendőrség felhatalmazást. Kétfogatu 34 marad, de annyi gépkocsit engedélyezhet a főkapitány e számhoz belül, amennyit kérnek.

A tarifákat is megváltoztatták részben. Kimondotta a bizottság, hogy az autotaxi bére csak az igénybevétel és nem a megrendelés percéről fizetendő. A bérkocsi díjszabás megváltoztatása megszünteti azt az anomáliát, hogy például a Varjassy Lajos-utca egyik felébe drágább a viteldij, mint a másikba, mert az egyik Bel-, a másik pedig Erzsébetváros. A tarifa a jövőben Sarkad- és Sága közt lesz csak különbség. Sarkadból a vasútra egyfogatu bére 1 korona 50 fillér, kétfogatué 2 korona, Ságából egyfogatué 2 korona, kétfogatué 3 korona.

A bizottság a Farkas- és Mikes Kelemen-
utcai lakosok utcarendezési kérélmének tárgya-
lását jobb időkre halasztotta.

Városi közgyűlés Sorrendje az Arad sz. kir.
város törvényhatósági bizottság által január hó 13-án
d. n. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében
tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 1. Polgármester
havi jelentése. 2. Irodai segédtségi állás választás
úján való betöltése. 3. A tanács javaslata Kövér
Zsigmond városi kamarásnak engedélyezendő három
havi szabadságidő tárgyában. 4. Wimmer József kér-
vénye Arad sz. kir. város községi kötelekbe leendő
felvetelésnek kilátásba helyezése iránt. 5. Stepanev
Mihály kérvénye u. sz. 6. Turay János számvevőnek
kérvénye az államszámviteli vizsga letételére vo-
natkozó határidőnek meghosszabítása iránt. 7. A ta-
nács előterjesztése az 1848-1851 évi hadiszolgál-
tatások címén a kir. kincstár ellen támasztott köve-
telésből hátralékos összeg megérítése ügyében. 8.
A tanács javaslata Samoz Béla ügyvezetőnek engedélye-
zendő szabadságidő tárgyában. 9. Schwartz Herman-
nak a városi szin és bérházban birt. lakásbérletének
meghosszabbítása iránti kérelme. 10. A mértékhitel-
adó hivatal főnökének kérelme, az eddig Jankó Imre
által bérlet lakásnak bérbevétele iránt. 11. A gaz-
dasági szék beterjeszti a város részére szükséges
írószeres és papírok szállítása tárgyában megtar-
tott árlejtési iratokat. 12. A tanács jelentése az
1915. évi világitási naptár tárgyában. 13. A
tiszi ügyészség beterjeszti Spielmann Adóffal
megkötött lakbérleti szerződést jóváhagyás végett.
14. A gazdasági szék beterjeszti a város részére
szükséges írógép kellékek szállítása tárgyában
megtartott árlejtési iratokat. 15. A tiszi ügyészség
beterjeszti Kelemen Istvánnal, Kuzman Dömével,
Szandity Áronnal, Szecsányszky Mihállyal, Podola
János és társával, Vidai Józseffel, (kötő) Sztana
Lázárral, Szaló Józseffel, id. Kasztoru Pállal,
(kötő) Petkovics Jánossal, (kötő) Podoba János-
sal, (bárom) Fekete Józseffel, Juhász Istvánnal,
(négy) Igaz Gáborral, (kötő) Nagy Karollyal, ifj.
Sagi Jánossal, (kötő) megkötött földhaszonbérleti
szerződést jóváhagyás végett. 16. A harsóron
küzdő cs. és kir. 33. gyalogezred parancsnokának
újévi üdvözlése és a háziérednek hősiesség küzd-
meiről szóló értesítése. 17. A polgármester előter-
jesztése a puhatoló bizottságnak megalakítása iránt.
18. U. sz. előterjesztése az igazoló választmányba
beválasztandó tagok iránt. 19. U. sz. előterjesztése
hogy a közigazgatási bizottságba a tiszi főügyész
helyettesévé a tiszi ügyész kijelöltesék. 20. U.
sz. előterjesztése az állandó sorozó bizottság meg-
alakítása iránt. 21. U. sz. előterjesztése a sorozó
bizottság megalakítása iránt. 22. U. sz. előterjesz-

tesse Schütts Henrik dr. törvényhatósági bizottsági
tag a jogügyi és Szabó Albert törvényhatósági bi-
zottsági tag a pénzügyi bizottságba leendő beosz-
tása iránt. 23. U. sz. előterjesztése az esküdtetek
összeíró bizottságnak megalakítása iránt.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1915. évi január 8-án:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

Fézek a viharban.

Vigáték 8 felvonásban. Irták: Grünham és W. Stark.
Fordította: Gábor Andor.

Közdets este 7/8 órakor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTER.

Hiv a császár!

Mindenféle

nyomtatványok

izléses, osinos kivitel-
ben készülnek az

Aradi nyomda r. t.

nyomdájában,

JOZSEF FOHERCEG-UT 22. SZAM.

Felhívás!

teljesen újonnan berendezve a
Fekete Sas szálloda

18 modernül berendezett szobával.
Központban kávéházzal és ven-
dégloval. Szobák K 1.20-tól feljebb
kaphatók. Kávéház egész éjjel
nyitva, naponta 1-ső rangú cigány-
zene hangverseny. Elsőrendű kávé-
házi italok. Kötő és olcsó erdélyi
magyar konyha. Abbonnensek bár-
mely időben elfogadtatnak. Pen-
sionszerű teljes ellátás legjutányo-
sabbban kapható. 5928

Szíves pártfogást kérünk, kötő
tisztelettel:

Szere és Társa,
szállodás és kávéosok.

**Anyák
figyelmébe.**
Legjobb norvég
csukamájolaj.

Egy üveg ára
K. 1-80

Kapható:

Wajdits György
„TURUL”
gyógyszertárában
Arad (Karolina-u. és Fe-
renc-tér sarok.)

A szépségápolás titka a használandó
szépség szerek helyes megválasz-
tása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készít-
mény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fill-
lér. 1 tégely krém 1 korona.

Szines arceporok!!!

Próbadoboz 50 filléri Kék, zöld, lila,
testszin, sárga, barna Színházi vagy este
kávéházi világításnál csodás hatású.

Kapható:

1945

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Ovakodjunk a fertőzésektől.

Az utca pora telve fertőző anyagokkal, a különféle beteg-
ségeket okozó osirakkal minők a tüdővész, a merevgörcs, a lép-
fene, a difteria a hagymáz stb. sporái. A mindennapi érintke-
zésben kivagyunk téve annak, hogy a különféle betegségeket
okozó fertőző anyagokat kezünkön, orrunk nyákhártyájában
haza hordjuk s azzal magunkat, s családunkat megfertőztetjük.
Tudjuk, hogy a betegségek zömét bacteriumok okozzák s hogy
az emberi körök alatt az apró paraziták egész gyűjteménye
tanyáz. Mind eme fertőzések ellen védekezhetünk ha kezünket,
arcunkat, orrunk nyákhártyáit naponta egy-kétszer **Szent Imre**
szappannal vagy **Carboform szappannal** megmossuk.

Szent Imre szappan ára 70 fillér,
a Carboform szappan ára 40 fillér.

Ez utóbbit különös figyelmébe ajánljuk a szülőknek, tani-
tóknek, tanároknak, iskolák, ovodák, internátusok, hivatalok,
kórházak vezetőségének. El szappan olcsóságánál fogva lehetővé
teszi minden embernek, hogy magát és családját fertőzések
ellen megóvja. Nagyobb vételeknél engedményeket adunk.

Dr. Földes és Hehs

pipere szappan és és vegyészeti gyára ARAD.

Raktárak létesítése folyamatosan.

Aradon, Földes K. és Hehs Vilmos
gyógyszertára.

2 szobából

Álló csinos utcai lakás, a konyhában vízvezetékkel azonnal

168

Kiadó.

Felirat: 6/B. sz.
Sik ajtó.

Kalmár József villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja.

költözők figyelmébe:

villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

Egy alkalmi vétel kapcsán sikerült nagyobb mennyiségű I. r. tűzifát olcsón megvásárolnom. Ennek következtében azon kedvező helyzetben vagyok, hogy

apritott

tűzifát

rendkívül jutányos áron árusíthatok.

— Kivánatra házhoz is szállítom. —
Tisztelettel

Virág Kálmán

Arad, Erzsébet királyné-körút 59.
Telefon 65. sz. 5736

7870—1914. pm.

Hirdetmény

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál üresedésben lévő évi 1400 kor. fizetés. 200 kor. nyugdíjba számító pótlék és 640 kor. taksóval javadalmazott iroda segédügyi állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy képzettségüket és netán máshol töltött szolgálati idejüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeket Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságához címezve legkésőbb 1915. évi január hó 9-ig hivatalomba nyújtsák be. Az állás a legközelebbi törvényhatósági bizottsági ülésen választás útján fog betölteni.

1914. december 29-én.

Varjassy Lajos

Magyar királyi államvasutak.

805992. F. IV. 191. szám.

Állomási hirdetmény.

A kézbesítetlen küldemények a vasúti üzemeltetőtől 84. §-a értelmében az alább felsorolt állomások teherszállításában, délelőtt 9 órákor a következő napokon fognak azonnali készpénzfizetés mellett nyilvánosan eladtnak:

Állomás	1915. január hó	18-én.
Arad	"	21-én.
Békéscsaba	"	20-án.
Brassó	"	18-án.
Budapest dunaparti teher p. u.	"	18-án.
Budapest nyugati pályaudvar	"	26-án.
Debreczen	"	15-én.
Eszék	"	19-én.
Fiume	"	29-én.
Győr	"	27-én.
Kassa	"	20-án.
Kolozsvár	"	20-án.
Losonc	"	14-én.
Miskolcz	"	29-én.
Nagyszében	"	14-én.
Nagyvárad	"	21-én.
Pápa	"	22-én.
Pécs	"	25-én.
Pozsony	"	28-án.
Sátoralja-Ujföldy	"	22-én.
Szabadka	"	19-én.
Szatmárnémeti	"	15-én.
Szeged	"	28-án.
Szolnok	"	25-én.
Temesvár Józsefváros	"	18-án.
Ujvidék	"	21-én.
Zágráb	"	"
Kaposvár	"	"

Budapest, 1914. évi december hó.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem djártatik).

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekesznek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely hajtat vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen“. Ara 2 korona.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör. 171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség esetében. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szőrvesztő-Depillor. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szernek készítői **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapított 1836. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 3261

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc-utca 42 sz.

2—1915. a. h. sz.

Hirdetmény.

Figyelmeztetjük a város községét az ebadóról és az ebadóról szóló szabályrendelet 16. §-ának azon rendelkezésére, hogy a tartott ebek számát, fajtát, tulajdonos január hó első nyolc napján a városi adóhivatalnál bejelenteni s a kirótt ebadót lefizetni tartozik, mert ellenkező esetben a szabályrendelet 37. §-a alapján 20 koronától 40 koronáig terjedő pénzbírságban lesznek elmarasztalva. Házörző kutyák csak a háztulajdonos vagy ennek megbízottja, vagy egy egész házat bérben tartó lakó tartat. Egy háznál adómentesen csak egy házőrző eb tartható. Házörző eb gyánát adómentesen nem lehet tartani a vizsla, kopó, agár, mészáros faj, neufundlandi, Sat. Bernát-hegyi, bulldog, uszkár, szoba, komondor és rátier kutyákat. Amennyiben ezen fajú kutyák házőrzésre is használatnak, érettség a rendes adó fizetendő meg.

Arad. 1915. január hó 2.

A városi adóhivatal.

Legnagyobb fűtőanyag megtakarítás!

A városi mérnöki hivatalban ki próbált

kettős fűtőkályhák és kettős füstcsövekkel érhető el.

Megállapított ugyanis, hogy ezen kályhák és füstcsövek használatánál a fűtőanyag fele megtakarítható.

Patent a.

Kettős füstcsövek állandóan raktáron vannak és igen olcsók. — 2. sz. (kis szobára) 6 korona. 3. sz. 8 korona. 6. sz. 20 korona. Egyedül 1127

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott szivattyú készítőnél Arad, Rákóczi-utca 27.

Tek. Hönig Ottó usnak, Arad. A kettős „Patent“ füstcső igen jó, mert kevés fűvel sok melegot ad Mindenkinek ajánlhatom. Tisztelettel Neubauer Béláné.

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
 2. Jelige alatt.
 3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megtudni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni. A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

HÁZASSÁG.

26 éves

hadmentes keresztény fiatalember házasság céljából megismerkedne saereyebb igényű idősebb úrvalánnyal vagy gyermektel. Öreggyel, kinek 15—20 ezer korona van egy üzletbefektetéshez. Levelek „Fehér szegfű” jellegre a kiadóhivatalba kéreknek. 188

LEVELEZÉS.

„Carmen” nek sürgős levele van. 187

„Próba”

kéziratot csak megismerés után adok. „Komoly.” 180

ELLÁTÁS.

Intelligens

özv. urinél egy iskolába járó leánya vagy egy hivatalnoknál teljes ellátást kaphat. Cím a kiadóhivatalban. 141

OKTATÁS.

Izr. tanítónő vagy óvónő okleveles, keresetük meadóvárosban való helyettesítésre 4—5 hónapra, jó fizetéssel. Bővebbet Weiss Márton cipőüzletében, Deák Ferenc u. 6. 182

Gyakorlott correpetitort keresek gimnáziuma mellé a déli-éltti órákra. Ajánlatok „Gyakorlott correpetitor” címen a kiadóhivatalba intézendők.

KIADÓ LAKÁS.

Orosy-utca 8. szám alatt 2 szobás lakás, központi fűtéssel és állandó melegvíz ellátással, február hó 1-re kiadó. 6019

Andrássy-tér 8. sz. alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, május 1-re kiadó.

Kiadó

a Szabadság-tér közelében 2 utcai, 1 ngyari, hálófülke és fürdőszobából álló II. emeleti lakás a szükséges mellékhelyiségekkel, 1915. február 1-re. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

ALKALMAZÁST NYER.

Jobb mindenest, ki jól főz, keresek vidékre. Hosszu bizonyítvánnyal előnyben. Cím a kiadóhivatalban. 188

ALKALMAZÁST KERES.

Nyugdíjazott tanítónő magányos urhoz vagy urnőhöz háztartónőnek, kocsárnőnek, esetleg gyermekek mellé ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban. 186

Pénztárnoknő,

ki ily minőségben már 12 évig alkalmazva volt, állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 185

INGATLAN.

Megvételre keresek modern magánházat 3—4 szobával, fürdőszobával, nagy pincével. Részletes ajánlatok utca és legutányosabb ár megjelölésével a kiadóhivatalba „G. 1000” jellegre küldendők. 181

Kiss Ernő utca 7/a.

számú adómentes ház, mely áll 4 szoba, előszoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből, villany, gáz- és vízvezetékekkel ellátva, továbbá gyűjtőcsőes kertből, — kedvező fizetési feltételek mellett 21.000 koronáért eladó. 12.000 korona teher átvehető. Cím a kiadóhivatalban. 184

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Rózsaburgonya és hópehely a nyír-égyből, csakis elsőrendű, állandóan kapható legutányosabb árban, házhozállítással Rubinstein Mór szállítmányozási üzletében Arad, Mihorita-palota-Telefon 186. 5922

Meleg szoba-csipők

minden színben, párja 1 kor 70 fill., 1 kor. 90 fill. és 2 kor. 16 fillér. Csipő tőzeke Apolló mozi mellett. Ugyeijünk a címre. 5161

KÜLÖNFÉLE.

Nagy raktár, a belváros közelében, kiadó. Bővebbet Éles Arminnál. 162

7115—1914. pm.

Hirdetmény.

A Hungaria Általános Biztosító Részvénytársaság az országos Hadsegélyező Bizottság tagjai közreműködésével, a háborúba vonul-

tak családjára részére kölcsönösségi alapon hadi biztosító pénztárt létesített.

Ez a hadi pénztár nyereszke-dés kizárásával alkotott, tisztán altruisztikus, jóléti intézmény, melynek lényege abban áll, hogy az itthonmaradt hitves, szülő, testvér, barát, munkaadó vagy bárki más beírta a hadbavonult egyént a hadi pénztárba és a háború után a tagsági járulékokból befolyó összes befizetések fel lesznek osztva az elhalt tagok hátramaradottjai között.

Egy tagsági rész és járulék 5 korona, egy-egy hadbavonult egyén több 5 koronás résszel de legfeljebb 80 résszel, tehát összesen 150 koronával vehet részt a pénztárban. Ha az elhalálozás nem lesz nagyobb, mint a múltban lefojyt nagy háborúk halálozás aránya, akkor minden egyes 5 koronás befizetésre valószínűleg 125 korona tehát pid. 50 korona befizetésre 1250 korona fog esni.

Felhívom a város közönségének, a gyáriparosok, kereskedők, vállalatok és a parasztközönség figyelmét ezen jótékony célú intézményre, mely máris megkezdte működését, hogy a háborúban elhalt hősök családjai a háború befejeztével a nyomortól megóva legyenek.

Mindennemű felvilágosítással a Hungaria Haddi biztosító Pénztár ügyeit vezető Hungaria Általános Biztosító Részvénytársaság igazgatósága (Budapest VII. Károly körút-8 sz. kézséggel szolgál.

Arad, 1914. december 16.

Varjassy polgar-mester.

6-1915. abaz.

Hirdetmény

a IV. osztályu keresetadó alá tartozó jövedelmek bevallása tárgyában.

Az 1915. évi január hónapjában állandó fizetést, nyug-, kegy-, vagy tiszteletdíjat húzó állami, törvényhatósági, közalapítványi, községi, egyházi, társulati és magánintézmények, tisztviselők, hivatalnokok, közegek, nyug-avagy kegydíjat húzó özvegyek, állandó alkalmazásban levő üzletvezetők, felügyelők, kezelők, könyvvivők, pénztárnokok általában a 80 koronánál több havi díjat húzó segédek segédmuakások, állandó fizetést élvező lelkészek, tanárok, tanítók, nevelők, írók művészek, hivatalszolgák stb. a keresetadó negyedik osztálya alá tartozó keresményüket — az alább említendők kivételével — a részükre ingyeren kiszolgáltatandó vallomási íveken január 20-ig a közönségi előjáróságánál (városi adóhivatalnál) bevallani tartoznak, azonkívül a vállalatok és intézetek igazgatósága, előjáróság, pénztár, földbirtokos, vagy fizeteltulajdonos, akitől, vagy ameytől az adóköteles fizetést húzza, szintén kötelezhető arra, hogy a nála, illetve üzletében állandó fizetés mellett alkalmazott egyének név- és fizetés-jegyzékét az adókiadó hatóságnak nyújtsa be.

Az adókötelesek az összes rendes fizetést, nyug-, kegy- vagy tiszteletdíjat, szóval mindazokat a járandóságokat, melyeket az állásukkal egybekötött bármely néven nevezendő szolgálatuk fejében akár készpénzben, akár természetben, akár egyéb járulékokban élveznek — a folyó évi, vagy ha az a folyó évre megállapítható nem volna, az előző évi állapot szerint a vallomásba felvanni tartoznak.

E keresmények bevallása alól azok az illetmények sem vétetnek ki, melyek adóztatás tárgyául nem vehetők, mert annak elbírálására: vajon valamely készpénzes vagy természetbeni járandóság, avagy egyéb járulék a keresetadó negyedik osztálya alá esik-e vagy sem kizárólag az adó kiadására illetékes közegek vannak hivatva.

A IV. osztályu keresetadó alá tartozó járandóságoknak az államkincstár megrövidítésére irányzott szándékból történt valótlán bemon-dása, illetve az adott vallomásban a kincstár szándékos megrövidítése, megkárosításának az adóköteles foglalkozás, vagy jövedelem szándékos eltitkolásának cselekménye (1909. XI. 98 § a.) jövedéki kihágás, melynek bírsága 1—8. anyvi, mint az az összeg mellyel az államkincstár megkárosított, Károlyszegnek vétetik az az összeg, melyet a közadók kivetésére illetékes közegek jogérvényesen megállapítottak.

Ha valaki a IV. osztályu keresetadó tárgyául veendő többrendbeli illetményt élvez, ilyen esetben a IV. osztályu keresetadó az illetmények összevont összege után vétetik ki.

Kelt Arad, 1915. évi január hó 2-án.

Városi adóhivatal.

Hirdetmény.

Az aradi ipartestület kérelmében működő békéltető bizottság segéd tagjainak megválasztására a békéltető bizottság alapszabályának 2 § a értelmében határnapul 1915. évi január hó 21. napjának d. e. 10 óráját az aradi ipartestületre kitűzöm s arra az alapszabályok 2 § a értelmében a testülethez tartozó iparosok összes segédeit meghívom.

Választani fog egy évre szóló megbizással 45 tag és 15 pótag.

A választás felkiáltással, vagy szavazó lapokkal történik, es vissza nem utasítható.

Arad 911. december 30.

Grecn

főkaptány.

Tüzifa

bükk I, II, III. és dorong, cser hasáb és dorong kapható vaggonkinti vételnél Körösvölgyi Pál-karaktár Andrassy tér 5. Telefon 651. Száraz tölgy szőlőkaró is kapható.